

Lisszabon. Sir Neill Malcolm, a Népszövetség menekültügyi főbiztosa a portugál fővárosba érkezett, hogy a legutóbb Genfben megkötött nemzetközi menekültügyi egyezmény jóváhagyását a kormánytól megszerezze.

Montreux. Annak az egyiptomi delegációnak, amely az itt tartandó konferenciára összehívott, zsidó tagja is van. Az egyik Izidore Feldmann, aki a vegyes büntetőörvénykönyvek komitójának főtitkára, a másik Leon Dichy, aki gazdasági titkára a delegációnak.

Berlin. Az orvosok hivatalos lapja közli, hogy Berlinben 6519 orvos él hivatalosán, akik közül 1417 zsidó, azaz 23 százalék. A szilázsi orvoskamara területén 128 százalék zsidó, Hamburgban 118 százalék, Hessen Nassau-ban 10 százalék.

Capetonn. A délafrikai kormány újabb megszerződés alkalmával a bevándorlókkal szemben. Azoknak, akik március 31-ike után indultak el, nem csupán a letelepedést nem engedélyezik, hanem a partnyázást sem. Folyton újabb rendelkezéseket hoznak, amelyek lehetetlenné teszik, hogy ezután zsidó bevándorlók területnek tekintés Délafrikát.

London. Sir Philip Hartog sajtófogadást rendezett, amelyen előadta mindazt, amit a szentföldi egyetemmel kapcsolatban az angol közvéleménynek tudni kell. A gyűlésen résztvettek: Sir Herbert Samuel, Weizman dr. prof. Norman Bentwich és Mendelsohn Erich mérnök. Elhatározták, hogy 10.000 fontot fognak évente összegyűjteni az egyetem céljaira Anglia területén.

Jeruzsálem. John Hathorn Hall, a palesztinai kormány távozó főtitkára április 10-án elhagyta Palesztinát. "Davar" jelent arab forrásból, hogy a városi munkanélküliség leküzdésére a kormány 150.000 fontot szavazott meg. Ez az összeg közmunkák létesítése útján kerül forgalomba. Ben Gurion két napig Felsőgaliliában tartózkodott, ahol a zsidó kolonik vezetivel, a közbiztonság érdekében teendő intézkedéseket beszélt meg. A Keren Hajjesod kolonik nagyrésze, lefizette a második felvétel fizetését annak az összegnek, amelyet ki kellett fizessenek. A Nir mezőgazdasági telepítéseket elősegítő társaság, amelynek alapítójeje 250.000 font, elhatározta Tel Avivban tartott ülésén, hogy 5 százalék dividendát fizet. A palesztinai kormány elhatározta, hogy tárgyalásokat kezd azokkal, akik igényt jelentettek be ama körök megterítésére, amelyek őket értek a katonai akciókál kapcsolatosan. — Egy örmény orvos zsidó fellegét Safedben egy arab törrel megsebesítette. Egy arabot letartották és nagy vélt, hogy nem politikai színezetű merényletről van szó. Ekrön mellett egy arab öt súlyosan megvertek és tíz óráig kijelentették, hogy ezt azért teszik, mert zsidóknak tessz szolgálatokat. — Egy razzia alkalmából számos haurani arabot fogtak el, akiket kitoloncoltak az országból. Az „Asifan" c. arab lap csodálkozik, hogy még mindig 140 arab van Akkóban fogságban. Ezt fölöslegesnek tartja, mert hiszen a „közbiztonság" már helyreállt. (?) — Egy rendőri jelentés szerint Nablusban számos bombát és fegyvert foglaltak le, amelyeket ott arabok rejtettek. — Egy arab lap szerint a sziriai-palesztinai határon 25 zsidót fogtak el, akik illegálisan akarnak az országba jönni. — A Nablus-Domeni garnison 350 emberrel megerősítették. Angliából 61 ifjú érkezett azzal a céllal, hogy a zsidó önévédelmi hadtestbe belépjenek. — Eliezer Skulec nevű 20 éves nemetországú chalde. Ben Alfa kolonikán sátrában aludt, amikor egy ór kint elcsúszott fegyverű és a golyó véletlenül az alvó chalcutot találta, aki azonnal meghalt.

Lemberg. Zravo községben április 7-én súlyos tüntetések voltak. Antiszemita agitátorok a vásár napját felhasználva arra, hogy a zsidók ellen uszítsanak. Délben megkezdtek a zsidó utcákat kifosztást és a piaci árusoknak menekülni kellett. A falusi tandés egy tagja elfogott egy rablót és átadta a rendőrségnek. Erre nagy párszát tömeg gyűlt egészbe és késekkel megsebesítettek két rendőrt is azt az embert, aki elfogta a fosztót, akit ki is szabadítottak. Erre a rendőrség szakszövegnek látta a fegyverhasználatot, melynek során két párszát meghalt, nyolc súlyosan megsebesült és azonkívül 50 embert letartottak. — A múlt év szeptember 17-én Staryczanban (honnai kerület) két hullázan megölte Chaim Landsman kereskedőt. Most itélkezett fölöttük a városi bíróságnak, melynek során a tetteseket 2 évi, illetőleg 1 hónapi börtönnel ítélték. Az ügyvezetés felelősséget a ítélet ellen. — A hullini pénzügyvizsgálóság rendelkezése szerint a zsidó kereskedőknek szombaton nyitva kell tartani kasszájukat. A rendelkezést azzal indokolják, hogy a szombat megtartása folyton a monopólium anyagi veszteség cri.

* ZSIDÓ HITKÖZSÉGEK KONGRESSZUSA.

Az Ardeal-Banati Országos Izr. Iroda (a nyugati szertartású Hitközségek Szövetsége) kebelébe tartozó összes hitközségek 1937 évi május 2. és 3. napján Oradeán tartják XIII. kongresszusukat. Napirend: 1. nap, május 2. vasárnap: Délután fél 3 óra-
kor ünnepélyes megnyitót isztentiszletet. Dr. Löwy Ferenc targumuresi főrabbi beszél, 2. Délután 6 óra-
kor a kongresszus megnyitása a Zsidó liceum-
ban. Elnöki megnyitót mond dr. Adorján Armin orsz. elnök. II. nap, május 3. hétfőn: A kongresszus folytatása délelőtt 9 óra-
kor, 3. Emlékezés dr. Keckeméti Lipótról, mondja dr. Vágóolgyi Lajos aradi főrabbi. Határozathozatal a Keckeméti-
alapítvány tárgyában. 4. Az Orsz. Iroda 15 éves mül-
ködése. Beszámoló, tartja dr. Fischer József. 5. Szé-
vetségi alkotmányok módosítása. Előadó dr. Rosen-
thal Mór. 6. Különböző jelentések. 7. Pályázatok ügye. 8. Naptár ügy. 9. Járulékok megállapítása. 10. Számadások és költségvetés. 11. Választások. 12. Indítványok. Délután 4 óra-
kor kultureloadás. 1. Megnyitót. Dr. Kabos Béla, 2. Dr. Drechsler Miksa timisoarai főrabbi előadása. 3. Dr. Friedmann József satumareai főrabbi előadása.

— A BÉCSI VÁROSHÁZA ÉS EGY HEINE RELIF. Wien. A bécsi városháza egy-
részt „Heine Hof"-nak nevezte. Most ezt az elnevezést, tekintettel a bécsi antiszemita beállítottságra, megváltoztatták, a feliratot eltávolították, azzal a Heine fejét mutató reliffel együtt, amely ott díszelgett a bejárat előtt.

— EGY CERNAUTI NÉMET UJSÁG USZIT A ZSIDOK ELLEN. Cernauti. A „Deutsche Tagespost" című cernauti német napilap állandóan hitlerista azellenben ir és mindenütt ki akarja hangsúlyozni azt a tendenciát, amelyet szélsőséges felfogása megkövetel. Így legutóbb azt írta meg, hogy egy radnai gyárban merényletet követett el néhány zsidó munkás egy keresztény asszony ellen. A nyomozás erre vonatkozólag semmi pozitívot nem állapított meg, de a cernaui ujság már pálcát tör a zsidók fölött és egyidejűleg felhívást bocsájt ki, amely szerint okosan teszik a német nék, ha nem mennek zsidókhoz háztartási alkalmazottaknak. Természetesen a cernaui zsidó lapok erőlyesen tiltakoznak a hang és metódus ellen, amelyet ez a lap meg akar honosítani Bukovinában. Hangoztatják a zsidó lapok, hogy a nem zsidó háztartási alkalmazottakat senkiesem kényszerítik arra, hogy zsidóknál szolgáljanak, de szívesen teszik, mert általában emberibb és megértőbb munkaadóknak bizonyulnak. Tiltakoznak az ellen, hogy általánosítsanak, még ha a radnai eset meg is történt volna, mert éppen a napokban történt egy hasonló eset Cernauban, amikor senkiesem általánosított, holott zsidók nem voltak az ügyben. Ahogy a német híres kéjgyilkosokat, Haarmant, Deneket, Kürten Pétert nem azonosítják a német néppel, holott ezek fajtisza németek voltak, úgy a zsidóknál sem lehet és szabad általánosítani. Végül azt kéri a cernauiak, hogy a hatóságok ne engedjék meg, hogy így uszítsanak a békés zsidó lakosság ellen és állják útját annak, hogy ilyen általánosításokkal rombolják le a megértés hidját és terjesszék a méltelyt a romániai németiség körében.

TEL AVIVBAN FOGNAK KIKÖTNI AZ UTASSZÁLLÍTÓ GÖZSÖK IS. Jeruzsálem. — A palesztinai kormány elhatározta, hogy karantént épített az új tel-avivi kikötőben, amely lehetővé teszi, hogy a személyszállító oceanjárók is kiköthessenek a zsidó kikötőben. Ez az első hivatalos lépés annak érdekében, hogy a tel-avivi áru kikötőből személyszállító hajók ki- és behajózási kikötője legyen. Ezzel kapcsolatban közlik a palesztinai lapok, hogy rövidesen a nagy hajózási társaságok közvetlen hajóforgalmat fognak beállítani, a különböző európai kikötők és Tel-Aviv között.

TIPOGRAFIA SONNENFELD ORADEA.

ORVOS A BETEGHEZ.

— Most menjen haza és igyon meg két pohár erős snapszot.
— Kérem doktor ur — írja fel ezt egy receptre.
— Miért írjak én fel pálinkát receptre?
— Mert az asszony különbözemenyi jelenthet be.

VITA A ZSIDOK ÉS KERESZTYENYEK ESZÉROL.

Egy keresztény ember azt mondja a zsidóknak: — Miért van az, hogy a zsidók okosabbak, mint mi pogányok?
— Mert mi halat eszünk. Ha adnál 200 lejt, akkor ennék halat, megennéd és te is olyan okos volnál, mint mi.
Néhány nap mulva találkoznak és megkérdi a zsidó, hogy izlett a hal?
— Nagyjából jó volt, nagyon izlett, csak 200 lejért egy Kécskét talán kevés volt...
— Ahá — mondja a zsidó — kezd a halnak megenni a hatása.

POMPÁS EMLÉKEZŐTEHETSÉG.

Egy hitorsos utazik városról városra és előadást tart az emlékezőtehetségről. Többek között rendkívül pontos adatokat sorol fel, évszámokat, napokat, órákat, amelyekben bizonyos események ezer ével ezelőtt megtörténtek.
Egy városban egyszer valaki meglátogatta a nagy emlékezőművészt. Kopogtat az ajtón, de hiába kopogtat, mert nem nyitják az ajtót. Végre ki-nyitják az ajtó, megjelenik a nagy „emlékező" és így szól:
— Már husz perce keresem az ajtó kulcsát és csak most találtam meg. Nem tudtam hova tettem.

VIRÁGZÓ ÜZLET.

— Látni ott azt az embert, egykor virágzó üzlete volt.
— Milyen üzlete volt neki? ...
— Virágüzlet.

NEM KELEMES.

Egy ember nagyon el volt keseredve és elhatározta, hogy öngyilkos lesz. Felakasztja magát. Éppen amikor ködfogót magát a használat, belép a barátja.
— Mit csinálsz?
— Öngyilkos akarok lenni, mert rosszul megy sorom.
— Hát miért kötsz akkor kötelet a gyomrodra és nem a nyakadra?
— Megpróbáltam a nyakammal, de ott nagyon vág ...

FAJDAALMAK KÖZEPETTE.

Egy szorosban egyszer huszöt botbűntetést kapott. Az ítélet megérkeztélésénél szörnyű üléseket mértek rá. Mikor már a tizenkettediknél tartottak, rettenetes fájdalommal felemelte a fejét, szénézett és így szól:
— Um Gottes Willen, zählt das hier einer?

EGY RABBI KESERVEL.

Egy tudós rabbitól mesélik, hogy egyszer a fővárosban járt egy oroszai, aki többek közt azt is ajánlotta neki, hogy csináltassa meg a fogait.
Mikor legközelebb megint eljött, ismét felkereste az orvost, aki rögtön észrevette, hogy új fogszor ragyog a főrabbi szájában és örömmel mondta:
— Gratulálók az új fogszorhoz.
— Was hab ich davon — mondta a rabbi — es gehort dem Kite, wenn Sie mir kindigen, nehmen Sie's zurück.

TAVOL A HAZUGSÁGTÓL.

Reb Jankel tönkre megy és azt mondja a feleségének, nincs más hátra, elmegy kántoroknál.
— De hiszen egy csepp hangod sincs — szölt az asszony.
— Amny baj legyen, majd csak lesz valahogy. És elmegy a rabbihoz, hogy egy kántorbizonyítványt kérjen tőle.
A rabbi felszólítja, hogy énekeljen. Reb Jankel énekel, de hát az rettemetes, olyan a hangja, mint egy repedt fazék.
— Szerencsétlen — mondja a rabbi — hiszen egy csepp hangod sincs.
— Rabbi, — jöjjön Reb Jankel — őt gyermekeim van, adja ki a bizonylatot, hiszen nem ebben a hitközségben fogok énekelni.
A rabbi megajánlja, kiállítja a bizonylatot, de nem a szöveg alatt írja alá, hanem alul, az a papír legalján.
— Rabbi — csodálkozik Reb Jankel — miért írta alá alá, hiszen az ilyen iratokat a szöveg alatt szokás aláírni.
— Na, — szölt a rabbi — aber es steht geschrieben, der Mensch soll sich von der Lüge fern halten.

NEPUNK

Főszerkesztő: Wasserstrom Sándor

ZSIDÓ HETILAP

Felölös szerkesztő: Leitner Zoltán

Munkavédelem és alkotmányosság

A nemzeti munkavédelmi törvényrendelet körül folyton fognak az események. Kezdődött az „Argus" közgazdasági lapnak azzal a számmal, amelyben szöszierint leközölte azt a törvénytervezetet, melynek a hivatalos lapban is meg kellett volna jelennie. De nem jelent meg! Nem is jelenhetett meg, mert az utolsó pillanatban felezmélt a kormány és felezmélt a mögötte álló párt is és rájöttek arra, hogy milyen veszélyeket rejt magában egy ilyen intézkedés.

Mi zsidók nem eszméltünk fel semmire, mert mi már régen tudjuk, hogy készűl valami és akármennyire is érezzük ennek rendkívül veszélyeit, sokkal tehetetlenebbek vagyunk, semhogy befolyásolhatnánk az ügy menetét. Ne gondolja senki, hogy ezuttal szervezetenésünk az oka ennek, vagy indolenciánk! Dehogyl! Egészen másútt kell keressük a bajok okát. Legfőképpen abban a minden mértékelt meghaladó agitációban, amelyet a szélsőjobboldali nacionalizmus hirdetői kezdeményeztek. És hiába jönek a hivatásos statisztikák, amelyek azt mondják, hogy nincsen intellektuális munkanélküliség az országban: mégis azzal agítálnak, hogy 75% etnikai romannak kell lenni, minden magánállatnál is.

A nemzeti munkavédelem törvénytervezete (amely állandóan sokféle variációban lát napvilágot, hiszen a kormány sem egységesen áll mellette), nem akar egyebet, mint azt, hogy minden udok nélkül kinevezhessenek bármilyen vállalatához egy kormánybiztost, aki viszont bárkit kitehet állásából, vezérigazgatót, tulajdonostól kezdve az átjónálló szolgálót. De a szolgát hagyja utóljára és inkább a direktori szobák „napos oldalán járót" tenné ki. Nem célnak kritizálni, de megdöbbenünk attól a gondolatától, éppen nemzetvédelmi szempontból, amely ugy véli, hogy egy bizonyos posztra bárkit is oda lehet állítani, ha nem is rátermett arra, csakhogy „elhelyezkedjenek" olyanok, akiket az a bizonyos „kormánybiztos" jónak lát.

Szerencse, hogy erre a döbbenetes alkotmányserő, magántulajdon lábbal tipró tervezete az „Uniersul" is felhőrdült, mely a többi „konstrukció" lapok és mindazok az érdekképposeletek, amelyekben tulnyomó többségben többségiek vannak. Szerencse, hogy a jözan közvélemény nem hajlandó hozzájárulni olyan diktatorikus intézkedésekhez, amelyek megsemmisítenék mindenkinék munkához való jogát az országban és a tulajdonjog szabadsága is olyan végtelen csapást kapott volna, amely megintáta volna ennek a jelenlegi társadalomnak alappillérét is.

Forr és kaorog az ország közvéleménye a tervezet körül, amelyet az iparügyi miniszter széplelmi igyekszik. Olyan arculesapás készűlt, amelytől igen sok pártlat elöbérzett volna, míg mások kénytelenek lettek volna életük fogytáig a függőség terheit viselni. A közgazdasági élet ilyen vízőnélőtli állapota

XX. század! ...

Zsidó aggokon, szerencsétlen betegekben és ártatlan gyermekekben áll bosszút a német barbarizmus

Berlin. — Lapunk más helyén részletesen megírjuk a Bné Brit szervezetnek a német titkos rendőrség által történt fosztogatásait, amely egyike a legsúlyosabb csapásoknak, amely a szerencsétlen német zsidóságot az utolsó négy esztendőben érte. A 103 szervezet felosztása után három nappal hozzáláttak az elköbzott épületek birtokbavételéhez.

Az elköbzott épületek között kórházak, ágghenházak és gyermekotthonok vannak. A zsidó aggok, betegek és gyermekek ezreit dobták ki egyik napról a másikra hajlékukból. A zsidóság tehetetlenül áll ez újabb gázzággal szemben, mert nem rendelkeznek megfelelő helyiségekkel. A berlini Bné Brit által fenntartott ágghenházból kétszáz olyan aggot lakoltattak ki, akik vagyonuk roncsait a Bné Britre hagyták, cserében életfogytiglani ellátásért, amelynek teljesítését a nemzeti szocialisták lehetetlenné teszték.

A befittással kapcsolatos 185 letartóztatás után megkezdte lassankint az elfogottak szabadbocsátását. Így szabadlábra helyezték dr. Leo Baeck berlini főrabbit, a Bné Brit nagyelnökét. A vidéki szervezetek néhány tisztviselője azonban még mindig letartóztatásban van.

Ben Gurion mondotta:

Nem ismerünk a zsidó történelemben még valakit, akim olyan feletlenség nyugodott volna mint most Dr. Weizmanon

Jeruzsálem. — Ünnepélyes hangulatban folyt le a Cionista Világszervezet Akciókomitójának ülése, amelyen számos galúti és szentföldi AC. tag vett részt. Ben Gurion üdvözölte a megjelenteket és bejelentette dr. Weizman távolmaradását, akinek Londonba kellett maradnia, a folyton torlódo nagy események miatt. „Nem ismerünk a zsidó történelemben még valakit, akim olyan feletlenség nyugodott volna, mint most dr. Weizman Chaimon". Ezután részletes jelentést adott le. Utána Ussischin szólalt fel, majd dr. Nahum Goldman referált. Valamennyi felszólaló aktív zsidó politikát követelt és eleve tiltakoztak az ellen, hogy a királyi bizottság bármily formában is kan-tonizálási tervet terjesszen elő. Ussischin kijelentette, hogy a zsidó nép

sohasem egyezik abba bele, hogy „zsidó állam" örve alatt új gettót létesítsenek Palesztinában. Mose Schertok, a gyűlés ideje alatt érkezett Londonból és referált az angol fővárosban folyó nagyfotosságu tárgyalásokról. Dr. Artur Ruppin jelentéséből kiltunt, hogy a Jewish Agency egésze alatt 35-ről 53-ra emelkedett a kolóniák száma.

MUSA NABI ÜNNEPSÉG AGITATORAI

A most megkezdődött Musa Nabi ünnepségen, bár számos nagyszabású mohamedán processzió vonult Jeruzsálembe, — rendezavarásra nem került sor. Harmincöt agitatort tartóztatott le a rendőrség, akiket azzal bíztak meg az arab vezetők, hogy az ünnepségek alatt furdalalmosítsák az arabokat és nyugtalanságokat keltsenek.

rozoga kapuit továbbra is döngetik, hol Pop Valérral, hol nélküle, azok a szélsőséges jobboldali, numerusok rögeszméhez ragaszkodó rétegek, amelyek ugy vélik, ha egy-két ezer jöpozícióju zsidóember kezéből kiesne a ce-ruza, akkor: örök boldogság Kanánja örülne ebben a szép és gazdag országban.

Dr. LEO BECK berlini főrabbi a német Bné Brit nagyelnöke

A HALALRAITELT HELMUT HIRSCH-ET MEGMENTI AZ AMERIKAI KORMANY

Helmuth Hirsch 22 éves hontalan fiatalembert, akim a német kormány néhány héttel ezelőtt halálraítélt, az amerikai kormány mint ott született állampolgárát, kikéri a német hatóságoktól. Hirsch aszan-provokátorok áldozata lett és ártatlanul került a szomorú helyzetbe. Dödd amerikai német követ már intervenált a német kormánynál és Helmut Hirschet minden valószínűség szerint kiadják az amerikai hatóságoknak.

A Gestapo bosszúért liheg...

A némelek, a világ harminc országában megszervezték Bnei Brit-nek beállították működését, elvették sokmilliósvagyont, letartóztatták a legfelsőbb zsidó szervezet elnökét és vezetőségét

Végzetes csapás érte a német zsidóság filantropikus intézményeit. — Leo Beck dr. főrabbi- elnököt letartóztatták 180 vezérrel együtt. — Az amerikai Bnei Brit intervenciál. — Nagy megdöbbenés világszerte a példátlan merénylet miatt.

Berlin. — A német titkos rendőrség, a hitleri kormányzat megbízása alapján újabb súlyos merényletet követett el a német zsidóság ellen. Betiltotta a Bnei Brit szervezetet a német birodalom területén. A felsőbb rendelkezést a birodalmi propaganda minisztérium adta ki, amelyből arra lehet következtetni, hogy főleg válasza akar ez lenni az amerikai zsidóság és közvélemény erőteljes németellenes hangulatára. Ugy látszik, hogy a megtörténtek egész sorozatával akarják elriasztani a náciak a zsidó és nem zsidó közvéleményt a náciellenes tüntetésektől. Amint hogy az is válasz akart lenni, hogy hatvan napra betiltottak minden zsidó gyűlést és összejövetelt. Egyidejűleg pedig a zsidó sportrendezvényeket is tilalom alá helyezték.

A betiltás természetesen egy koholt vád alapján történt, mert „egyik tagja kommunista propagandába keveredett”. Természetesen ez nem felel meg a valóságnak, hanem arra volt csak jó, hogy a szervezet tekintélyes vagyonát egyidőre elrabolhassák. Amikor látták, hogy a külföldi zsidóság nem hiszi el a „kommunista” vádját, akkor azt találták ki, hogy „devizakibizást” követtek el.

Már 1954-ben ki volt téve a Bnei Brit annak a veszélynek hogy betiltják működését, mert akkor egy keleporosországi városban állítólag kommunista nyomtatóvályókát találtak. Akkor is becsenpézett iratokról volt szó, mint az kiderült és egyidőre megmenekült a feloszlás veszélyétől a szervezet. A nem eszköztől feloszlással kapcsolatosan rendkívül súlyos anyagi veszteség éri a németországi zsidóságot, mert a szervezetnek tekintélyes vagyona, ingatlanai, jövedelmszervezeti áldozatainak esnek a kíméletlen barna terrornak, amelyek ugyilág meg a külföld felháborodása, sem a művelt világ megvetése nem tud gátat szabni.

A BNEI BRIT SZERVEZET TÖRTÉNETE.

A Bnei Brit (A Szövetség fia) szervezetet 1845 október 15-án alapították az Egyesült Államokban. Az első szervezetet New-Yorkban létesítették. Főleg az oda kivándorolt német zsidók alapították. Első elnökük Henry Jones (Heinrich Jónás) volt, aki gépkonstruktóri foglalkozást űzött. A Bnei Brit célja zsidóknak szellemi és erkölcsi karaktert erősíteni, az emborszeretlet eszméit hirdetni, támogatni a tudományt és művészetet, elcséltéket támogatni, az üldözötteket segíteni. A szervezet nem csupán a zsidó, hanem az általános emborszeretlet eszméit propagálja tagjai körében. Alapjában nem kizárólag zsidók támogatására alakult, viszont elsősorban a zsidók támogatását végzi és annak érdekében dolgozik.

1950-ban tizenöt országban volt megszerveve, négy világrészben. Azóta Ausztrália is beszerveződött. A tagok száma kerekén 80.000 és körülbelül hatszáz helyen működik a világnak. Ausztriában, Csehszlovákiában és Lengyelországban, valamint Romániában „humanitárius szervezet”-nek nevezik.

A VIII. kerülethez tartozott Németország, a melynek 105 városban volt szervezete és kerekén 16.000 tagja volt. Az utóbbi években valószínűleg

kevesebbedt a tagok száma, mert sokan kivándoroltak.

A német Bnei Brit-et 1882 március 20-án alapították meg Berlinben. Nemsokára a többi városokban is megalakultak.

A szabadkőművességgel semmiféle kapcsolata nem volt és nincsen a Bnei Brit-nek, sőt a szabadkőművesek mindenkor harcoltak ellene.

A NÉMET BNEI BRIT TRAGÉDIAJA.

A feloszlással kapcsolatosan legnagyobb tragédia a szervezet vagyonának elkobzása. Tekintettel arra, hogy a feloszlásból egymagában semmiféle hasznót nem húzhatott volna a nemzeti szocialista rezsim, a propaganda minisztérium vagyonelkobzással vélte a döntő csapást mérni a szervezetre.

Az „United Press” jelentése szerint a Bnei Brit elleni akció represszállának tekinthető az amerikai németellenes propagandára, amelynek állandó és rendszeres nemzsidó részről jövő támadása bőségteljes fel a hitlerista rezsimet. Késégtelen, hogy semmiféle „államellenes” eszekekedtet nem tudhat feljóni a Bnei Brit-re, mert ha tudtak volna, akkor nem hagyták volna négy esztendőn keresztül zavartalanul működni. A zsidó karitatív intézményeknek ez halálos csapást jelent.

A BNEI BRIT ELNÖKEKÉNEK DR. LEO BAECK FŐRABBINAK LETARTÓZTATÁSA.

1924 óta állt az élen dr. Leo Baeck főrabbi, akit most a Gestapo üldözése vett. Baeck dr. 1875-ben született Lissában (Pozson). A breslauer rabbi-semináriumot végezte el és a berlini tudományos főiskolát. 1897-ben Oppolnban lett rabbi, 1907-ben Düsseldorfban és 1912 év vége óta Berlinben működik, mint Németország legnagyobb hitközségének főrabija. Maybaum utóda, a homiletikai és mid-raszkutási tanszéken a zsidó tudományos intézetben. Számos nagyjelentőségű műnek szerzője. Így 1926-ban „A zsidóság lényege” című könyve négy kiadást ért meg.

Számos tudományos művet és tanulmányt írt. Vezetőszeret vizs a németországi zsidóságban. — 1922 óta a németországi rabbi-szervezet és később a legfőbb birodalmi képviselő elnöke. Azonkívül, hogy a Bnei Brit németországi elnöke, 1924 óta a Keren Hajesod presidiumának is tagja. Ennek az általános közvesztésnek, amelyben Németország nem-zsidó köreiben is része van, bizonyítéka, hogy a darmstadt gróf Kayserting félt „A bölcsesség iskolája” több ízben meghívta előadások tartására. Tudományos munkássága alapvető és nagy művében, amelyről fentebb szölvünk, a vallásnak, mint a zsidó életnek centrumát és magját állítja be.

Leo Baeck-nek, a Bnei Briti titkárjának és velük együtt 180 zsidó vezérrel együtt letartóztatása rendkívül sajnálható a németországi zsidóságra. Leo Baeck-et 1935-ben már egyidejűleg letar-

tóztatta a Gestapo, amikor Jomkippurkor hurocok el a főrabbit a templomi szöszékről. Akkor egy napig tartották őrizetbe a zsidókhoz intézett ünnepi szözata miatt.

A NÉMETORSZÁGI BNEI BRIT VAGYONA.

Az elkobzott vagyon több millió márká értékére becsülük. Hiszen az évenle összegyűjtött adományok összege körülbelül egy millió márkát tett ki (cca 40 millió lejt). Ezt az összeget a Bnei Brit és más szervezetek igen sok zsidó jöletti intézmény között osztották fel. Ebből tartottak fenn sok aggok-házait, ifjúsági otthonot, körházat és számos kulturális intézményt. A zsidó munkaközvetítő hivatal az ártétegesítést üzemek költésének nagy részét a Bnei Brit fedezte. Közvetlen segélyeket is osztott ki az arra rászorult munkanélkülieknek, munkaképtelneknek és szegényeknek. A Bnei Brit volt a német zsidóság utolsó központja a zsidó társadalmi érintkezésben is ezek feloszlásával ettől az utolsó összefogó szeretől is megfosztották őket.

A BNEI BRIT AMERIKAI KÖZPONTJA INTERVENIÁLNI FOG.

Cincinnatiában lakik a Bnei Brit legfőbb elnöke, Alfred M. Cohen, aki nyilatkozott már a németországi merénylet ügyében. Kijelentette, hogy minden elfogunk követni, hogy a birodalmi kormány a rendelkezés visszavonására bírják. Hangsúlyozta, hogy a Bnei Brit amerikai intézmény, amely filantropikus és szociál-kulturális tevékenységét harmadik országban fejti ki és sehol soha nem foglalkozott egyes államok politikájával, vagy társadalmi kérdéseivel. A feloszlás az amerikai zsidóság vezető-körében is mélyes megdöbbenést keltett.

— Bombay polgármestere egy benszült zsidó. — Bombay. Ot éven belül harmadszor választanak zsidót Bombay város polgármesterévé. Dr E. Moses, az új polgármester az első, aki tagja a Bne Jisraelek és ezt a tiszteletreméltó állást kapta. A régebbi zsidó polgármesterek Sir David Sasson és Meir Nissim dr voltak. A Bne Jisroel, amely szervezethez az új polgármester tartozik, külsőjükben az indiai bennszülöttekhez hasonlítanak. Sötétbarna bőrűnük van és a maharati dialektust beszélik. Azt tartják, hogy a második szenttemplom lerombolása után elmenekült zsidók ivadéka. Csak hét férfinek és hét nőnek sikerült elérni India határát, a többiek elpusztultak az uton. Ettől a hét emberpártól származtak magukat az indiai zsidók. Néhány év előttig minden szoros kapcsolatot elutasítottak, amelyek a többi zsidókhoz fűzte volna őket. — Viszont a fehérbőrű zsidók, az ugynevezett Bagdad-zsidók sem tartottak fenn velük szorosabb kapcsolatot, mert szerintük ezek a Bne Jisroel zsidók nem egészen zsidók. Az utóbbi években azonban lényeges közeledés jött létre a bennszülött és a bevándorolt zsidók között.

— A nemzetközi nőszövetség a danzig zsidók vezélyeztetett jogaiért. — Brügge. A békéért és szabadságért küzdő nemzetközi nőszövetség Brüggeben (Belgium) megtartott konferenciája a következő átiratot intézte Anthony Eden angol és Yvon Delbos francia külügyminiszterhez a danzig zsidók érdekében: „A békéért és szabadságért küzdő nemzetközi nőszövetség Brüggeben összeült végrehajtó bizottsága mely aggodalommal értesül a danzig zsidóság fennálló faji törvényeket Danzig szabadállamra is kiterjeszték. Tudván azt, hogy mennyi igazságtalanságot és milyen nyomort idéztek elő Németországban ezek a törvények és tudatában annak, hogy milyen kihatása lehet a törvények bevezetésének Danzig szabadállam lakóira, akik a Népszövetség védelmében bíznak, kérjük, vesse latba minden befolyását, hogy ezt a veszedelmet elhárítsa.

Szombatot tartó diákok

tragédiája

Az első hírt Adler Sámuel hunedoarai rabbitól kaptuk. Talán csak „felületességgel” nevezhetjük levélét „hír”-nek, mert ezek a sorok egy vallásos zsidó ember jalkiállítását takarják, amelyek mélyen megindítóak és hirtelen nem is tudjuk, hogyan segíthetnénk rajtuk. Azokon a zsidó gyermekeken, akik otthon a legvallásosabb szellemben nevelődnek, majd az iskolába mennek és ott szombaton írásra kényszerítik őket. Sajnos, mincenenek zsidó középiskoláink és így a zsidó szülő, ha nem akarja az analitétizmus karjaiba kergetni gyermekeit, iskolába járattja. Ott pedig kényszerítik őket arra, hogy írjanak. Dacára annak, hogy 1932 december 14-én kelt rendelettel a közköztudatügyi miniszter felmentette a zsidó tanulókat a szombati íráskényszer alól. De miniszter tervez, inspektor végez. A különböző külügyi tanügyi hatóságok körrendeletben hívják fel az egyes iskolák igazgatóit arra, hogy ne respektálják ezt a rendelkezést, hanem kényszerítsék őket a szombati írásra.

Az első levél Adler Sámuel rabbi helyettes volt. Azóta naponta jönnek a kétségbeesett levelek. (Hála Istennek, személyesen nem kell jönnök, mert az oradeai hitközség 800 gyermek számára tart fenn vallásos szellemben tartott elemeket és fiú-leány gimnáziumokat, bár sokszor mostohán is kezelik ezt az iskolát.) Példa erre az Adler levele, amely többek között ezt írja: — Önök mindig a zsidóság szószólói voltak és minden zsidó ügynek bátor harcosai. Kérem Önöket, lármázzák fel a zsidó vezérferiák lelkiismerét, hogy a kedvedk utáni barokk helyett foglalkozzanak a zsidó ifjúság tragédiájával. Minden szülőnek nekét, aki nem zsidó iskolába járattja gyermekeit, de kétszeresen nehéz annak, aki a vallás törvényéhez is ragaszkodik. Nekem három

gyermekem jár az elemibe és egy lányom az ipari gimnáziumba. Mint hitoktató jóba vagyok a tanári karral és eddig szombaton nem hívták ki a táblához leányomat. Legutóbbi szombaton dolgozat írás volt és az iskola igazgatója, aki a román tantárgyat tanítja és különben nagyon intelligens urinó, felszóltotta az írásra, mert szigorú rendelete van arra, hogy a zsidó gyermekeknek is írni kell szombaton.

Felkerestem az igazgatót, aki megmutatta a rendeletet, amelyet csatoltan másolatban küldök (7483—1937. szám aláírva Candrea generalinspektor és L. Popa sef de sectie.) Ezután azt panaszolja Adler rabbi, hogy gyermeke a többi vallástartó gyermekekkel együtt ki van téve annak, hogy miután csaknem az év vége felé járnak, néhány létért kénytelenek volnának elveszíteni egy egész évi munkájukat minden eredménytel. Lesznek, akik azt mondják, minek iskoláztatni, pláne leánygyermeket, ezeknek az lehet a válaszuk, hogy hiszen a törvény írja elő hét osztályunk elvégzését és a jövő boldogulása szempontjából nem mindegy, hogy hány osztályt járt egy-egy zsidó gyermek.

Adjanak tanácsot, mitévők legyünk? — ez a reirénje minden egyes ez ügyben hozzánk érkezett panasznak. Mit csináljanak a gyermekek, akik a szülői házban vallásos szellemben neveltek, maguk is vallásos érzelműek és most kényszeríteni akarják őket a vallásunk legszentebb törvényének megszegésére. Nagyon kérem — fejezi be megható sorait a rabbi, — lármázzák fel lapjokban a zsidó közvéleményt, hiszen az én bánatom és aggodalmam azonos sok-sok zsidó szülőével.

Azóta megtudtuk, hogy a cluj tanügyi inspektorátus kiadott körrendeletében valóban ellentmond a miniszteri rendelkezésnek és az iskolák hozzálláltak azok szigorú végrehajtásához. Illetékes zsidó körök intervenciáltak a tanügyi hatóságoknál, de eredménytelenül. Most memorandummal fordultak a miniszterhez és a bucaresti zsidó vezérferiák minden erejükkel latbavették, hogy az 1932. évi 188.152 számú miniszteri rendelet továbbra is érvényben maradjon, mert az vallásunk és vallástartó zsidóságnak. Sajnos, az okirállyal szülőik és gyermekek könnyűen tudják megakart a szombati írástól, de nekik is melléniük kell állni, mert csak azok tudják megérteni Adler rabbinak s

ELECTA SZÖVETEK az 1937-es újdonságainak oradeai egyedüli közvetlen gyári lerakata DEUTSCH POSZTÓÁRUHÉZ Sír. Avrom Iancu 4.

társainak nagy fájdalmát, akiknek szintén iskolás gyermekeik vannak. Mi csak azt tudjuk izenni a zsidó szülőeknek, hogy tartssanak ki, reméljük, hogy rövidesen kedvező fordulat áll be az ügyben és a zsidó gyermekek szombati íráskényszerére vonatkozó rendelkezéseket miniszteri szóval fogják megsemmisíteni és ezáltal nyugodtan elvégezhetik iskoláikat.

Amikor egy hitközségi elnök a Tóra előtt megesküszik

Itt történt Oradeától nem messzire. Bár ország-határ választ el bennünket ettől a kis városkától, Berettyóújfalutól, a magyarországi Bihar megye székvárosától, mégis érdekel bennünket az ottani zsidóság sorsa. Számos éve Kepes László jómódú fakereskedő a hitközség elnöke. Nem tudjuk mennyire jó vagy rossz elnök, de valószínűleg jó, mert több ízben megválasztották már a hitközség élére. Nos, ezt a Kepes Lászlót is meleterte a közelébe látatlan talajon működők vézete. Egyik ellensége feljelentette a minisztériummal, hogy hitlenül sáfarkodik a hitközség vagyonával. A minisztérium az orth. Központi Iroda közbenjöttével kormánybiztost nevezett ki azzal a céllal, hogy vizsgálja át a hitközség ügymenetét és pénzügyeit. Természetesen a berettyóújfalusi hitközség két pártta szakadt. Voltak az elnöknek ellenségei, akik meg-

ZSIDÓK A FRONTON

Az alábbi történetet egy orosz zsidó katonamemoárjából vesszük ki, mely memoár a világháború idején került nyilvánosságra...

„Várakul megrahoztuk az ellenséget, — ami annyit jelent, hogy mi oroszok össze-csapunk az átkozott osztrák-magyar csapattal. Nem tudom hogy történt, de futottunk. Futottunk előre, azután megint hátra és így nem tudom pontosan megmondani, ki futott meg: mi, vagy az osztrák-magyarok? — En is futottam és nem tudtam, hogy az ellenség elől, vagy az ellenség után futok-e? Könnyűképen nem tudtam azt sem, hogy előre futok-e, vagy hátra. Ezért nagyon zavarban voltam, mert meg voltam győződve róla, hogy előttem is, mögöttem is ott vannak az osztrák-magyarok. Nem tudtam a helyzetet kiokoskodni. — Ezért, futottam. — Addig futottam, míg egészen egyedül maradtam a harcstéren. Megálltam és éppen köszönetet akartam mondani a Világ Urának, mikor hirtelen megláttam egy szál osztrák-magyart. Kezdetben ugyan borzalmas reszketés jarta át a testemet, de minthogy rágtón észrevettem, hogy amaz is nagyon reszket, bátorságra kaptam és így gondolkodtam: — El fogom fogni ezt az osztrák-magyart és kapni fogok érte egy medáltát. — De amint azt elgondoltam, egyszerre csak azt hallom, hogy az osztrák-magyar elkezd kiabálni: — Halt, a foglyom vagy! Szemtelensége nagyon felizagott: — En vagyok a te foglyod? — kérdeztem. — Nem harátocskám, ez nem megy! — Mit — kérdezte piszont Ferenc József katonája hevesen. — En futottam te utánad! — Bolond vagy te, — feleltem én, — én csak azért futottam előled, hogy te utánam szaladj és így elfoghassalak! — De mésem fogtál el! — Az nem tesz semmit! Gyere! — Gyere! — mondta az ellenségem is. — De arra figyelmeztetlek, hogy én viszlek téged és nem te engem. — Mindkétten kézenfogtuk egymást és mentünk. — Körülbelül egy órát gyalogolhattunk, mikor mind a ketten elfáradtunk és leültünk pihenni. — Jó volna harapni valamit, — mondtam én — de nekem nincs ennivalóm. — Nálam van nálam és azon megosztolhatunk, — mondta az ellenség. De szeretnék előbb minché imádkozni. — Ugy? Iri atá? Zsidó vagy? — De még mennyire! — mondta az ellen-

ség. — Galiciát és amellet egy rabbinak a fia, Es te? — En orosz zsidó vagyok és hozzá még Snipisokéből. — Szóval minché imádkoztunk és ettünk. — Az ellenség kenyeret és konzerve felét nekem adta, mondván, hogy mitűn a foglyos vagyok, kötelessége engem táplálni. — Haj de okos vagy! — Jelettem én idegesen. Minthogy én elfogtalak, nemcsak te vagy az enyém, hanem egész vagyoned is. — Mitűn ettem és becsoltam, azt mindtan a foglyomnak: — Almos vagyok. — Aludj, — mondta ő, — neked könnyű, te aludhatsz, nekem azonban nem szabad elaludnom, nekem őriznem kell a foglyomat, nehogy megszökjön. — Az ellenség emlékeztetett a kötelességemre: lényeg, hogyan aludhatnék el, mikor őriznem kell egy foglyot? Mit csináljak, ha megszökik? — En üldögéltem minél a ketten. — Mind a ketten halálosan álmosak voltunk, de nem mertünk elaludni. — Mit csinálnak a mi zsidó testvéreink a sötét Oroszországban? — kérdezte tőlem az ellenség, hogy beszélgessék kezdjek vele. — Cöresben vannak! — mondtam nagy sühajjal. Nektek osztrákoknak sokkal jobb. — Leaz, hogy ti is csak olyan snorrerek vagyok, mint mi, de azért kevesebb az ellenségétek. Süt

Egyetlen orih. kóser pensió Tátra-Lomnicon JOSEF TOBOVITS, Villa Bugsch Ünepeken Minjan a házban Szeton előtt és után árengedmény Kérjen prospéklist

Orthodox kóser vendéglő Párisban!

A párisi világiállítás látogatóinak figyelmébe ajánljuk

7. artmann Simon orth. kóser vendéglőjét **Saris** Ardeali konyha, szolid árak! **4-e. Rue Ferd. Duval 19.**

ragadták az alkalmat, hogy segítsenek útni rajta. Kepes állta a sarat, nem hátrált meg, de — érthetően — elkeserítette, hogy ezzel fizetnek neki munkájáért.

A legutóbbi szombaton délelőtt, amikor a Tórához felhívták, a szakasz recitálása után, fennhangon a nyitott Tóra előtt megesküdt arra, hogy soha egyetlen fillérrel sem károsította meg községét, hanem mindig hűséges sáfárja volt annak. A templomban döbbentetés esend fogadta az embereket, fennhangon mondták „skajechi” az ennének. Ugyanaznap délután a feljelentő ment a bírósághoz és szintén akart valamit mondani. De a község apraja-nagyja a delelőti esemény hatása alatt szóhoz sem engedte jutni az illetőt, hanem távozásra szólította fel.

Másnap vasárnap lévén, rendkívüli közgyűlésre gyűlték össze a képviselőtestület tagjai, ahol bizalmat szavaztak az ennének. Természetesen ezek után a kormánybiztos kiküldése fölöslegessé vált, mert ha a hitközség bizalmáról biztosította az ennéköt, nem szükséges vizsgálót.

Szakatlan az ilyen eskü, amelyet a legutóbb esendben szentek alkalmánál. De ha egy esendős, zsidó ország, a vallási törvényekkel tisztában lévő ember, mint amilyen Kepes László ezt megette, bizonyára nyugodt lelkiismerettel tette és végeztetett egy kellemetlen ügynek, amely semmiesetre sem lehetett volna díszösége a beretzióifalusi zsidóságnak, a nem zsidó lakossága szemében.

Schiller, a destruktív?

A világsajtóban érdekes hírt kommentálnak, amely Berlinből szármagott ki. Az egyik ottani színházban Schillernek, a nagy német költőnek „Don Carlos” című darabját adják. A cenzura valószínűleg nem jól működött, s ezért történt, hogy egyik helyen ezt mondja Marquis pasa:

— Sir, adjon nekünk szólásszabadságot!
Utána percekig tartó tapsvihor tört ki a sötét nézőtérben. Mikor felguglad a pillangó, mindenki csendben ül már. Es minden este, amikor játszik

azt mondják, hogy a ti Ferenc Józsefeket szereti a zsidókat és jót tesz nekik. Még bárótok és nemes embereitek is vannak. Lakhattok ahol akartok. — Ami igaz, az igaz, — mondta ő — a mi eszárúrnok, Ferenc József nagy jóakarónk.

Aztán megint csendben ültünk egy darabig.

— A zsidóknak mindenütt rosszul megy, — sőt hajított szomorúan a foglyom.

— Mi az, hogy rosszul megy? Többi Gólszabban vannak mindenütt!

Aztán megint sőt hajítottunk és megint hallgattunk.

— Hogy hionak? — kérdezte aztán a foglyom.

— Chajimnak. És tégeet?

— Majszenek.

— Sölem alechem, reb Majse.

— Sölem alechem, reb Chajim, tényleg elefejtettem közsözni magának.

Közben éreztem, hogy a fáradtság és álom erősebb a testemnél és a kölelésségérzetemnél. Egy fa alá fektüdtem és elaludtam.

Néhány óra mult el, mire felbredtem az álomból.

— Még mindig itt ülsz? — kérdeztem a foglyomtól.

— Naná, hát mit csináltam volna? Hiszen ártiznem kellett téged!

— Na most fektüdj le te aludni és én foglak ártizni, — mondtam erre neki.

a darabot, percekig zuga a taps enné a pontnál. Gondolatszabadságot! Ezt követeli a német nép. A nézőtérben egyetlen zsidó sem lehet. De még destruktív marxista sem! Csupa fajnémet és megbízható elem. Es mégis tapsolnak a „szólásszabadság”-nak, amelyet elrabolt tőlük a hitleri rezsim. A szolgaságban singlödök jankijálása a tapsvihor. A megpetetkek jelképe, akik nem beszélhetnek. A fájdalom hangja ez, mert régi költők és gondolkodók népe a hőhérok országa lett. A dajgat jelentik ezek a tapsok az emberszereteti után, amelyet most nélkülöznek. Minden benne van ebben a tapsolharban. Egy lett Schiller Marquis pasija, az előjénendő Németország szöcsöve. Csak azt nem tudjuk, hogy meddig fűri még ezt a schillert, zsidó-bolszevista-szabaddóműves-irodalmi” méltelllyel felített darabot a jelenlegi rezsim? Maglyára Don Carlossal. Maholnap ezt írja majd a Stürmer, — ha odig nem írta. De adig hangozók csak a taps, mert kellemes zene azoknak, akik még hisznek a németiség jobb jövőjében.

Amikor tul löttek a célon

Nem glosszát és nem is cikket, hanem valami nagy drámát és több kötetes oknyomozó tudományos munkát kellene írni arról, hogy milyen metamorfózis ment keresztül az ország közhangulatá politikusainak mentalitása, amíg eljutottunk a nemzetvédelmi törvényig, amelyet most, tekintettel a nagy felzúdásra hirtelen visszavont dr Pop Valér miniszter. Nem mondhatjuk, hogy próbábalon volt, mert ahhoz túl részletes volt az „Argus” által közölt szöveg. Vagy ha annak indult, hirtelen „pukkant” a ballon és a nagy dörgésre felfigyeltek azok is, akik eddig nem nagyon hederítették az egészre.

Mi történt? Éveken át folyt a hangulatisindulás. Mégsem lehet az, hogy legyenek vállalatok az országban, ahol sok a zsidó, meg esetleg más kisebbségi. Ezek ellen kellene tenni valamit. A többségi újságok, vállalkozók, bankosok hallgattak. Mit történtek ők azzal, hogy a zsidó vállalkozókön utók egyet, vagy mit bánták ők, ha ezek a konkurens vállalatok tönkre is mennek? Még jobb is

Néztem az aló foglyot, Nézetem sápadt arcát, kifáradt vonásait és egyszerre nagy részvét kezdte tenni a szívenem.

— Nem! — határozotam el — Nem fogom őt, mint foglyot ártizni az orosz táborba.

Felálltam és máris el akartam menni.

Hirtelen eszembe jutott azonban, hogy tulajdonképpen ő az ő foglyának tart engem. Es ha most elmegyek, olyan lesz a látszat, mintha visszaellen volna a bizalmánál és megszöktem volna.

Sokáig határozatlanul álltam és nem tudtam, hogy mit tegyek.

Egyszerre csak megjelent egy csapat orosz katona.

— Mit csinálsz te itt? — kérdezte tőlem a tisz.

— Örzök egy foglyot, jelentem allassan.

— Nagyszerű, barátom, peregette meg a nállamal a tisz.

— Boldog vagyok! — kiáltottam én lelkesen.

A foglyot felébresztették. Mindjárt megértette, hogy mi történik vele. Mérgesen nézett végig, mintha azt mondta volna: na, így kezdjen az ember zsidóval!

— Ugy eljek, reb Majse, hogy ártatlan vagyok.

Két nap múlva hősiességemért kitüntetéset kaptam és az egész hadsereg, az ezredessel az élén, agyba-főbe dicserit engem.

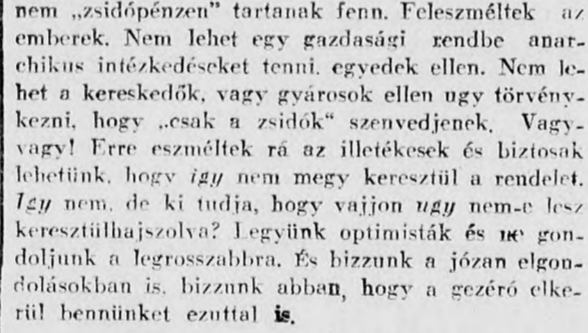
Ardeali occideñti ritusú hitközségek oradeai kongresszusa elé!

Május 2-án vasárnap Oradeán újra összejönnek az Ardeal-Banati Hitközségek Szövetségének prominens képviselői, hogy megtartsák XIII. kongresszusukat. A harmadik, megértő, komoly munka mintaképei ezek a kongresszusok, amelyek között ez a harmadik, amelyet Oradeán tartanak meg. Tizenöt év heroikus munkájának foglalatja lesz ez a kongresszus. Nehéz időkben, sulyos körülmények között építettek, konzerváltak és folytatták az ősök munkáját nehéz időkben, hogy az új, fellökrökvő zsidó generációnak tovább adják.

Az oradeai zsidóság szeretettel üdvözli a delegátusokat a város falai között és eredményes munkálkodást kíván. Reméljük, hogy ez a kongresszus a továbbépítés új stápiját jelenti majd az ardeali occideñti ritusú zsidóság számára. Salom, a gyűlés résztvevőinek és áldás annak munkájára!

lesz — gondolták titokban. Erre készült egy törvényjavaslat, amelyet a legfőbb törvényhozó tárnács alkotmányellenesnek deklarált. Levették a napirendről. Nem került a parlament elé. Erre sor került volna arra, hogy rendeleti uton kerüljön alkalmazásra. Dehát azt mégsem lehet beírni egy rendeletbe sem, hogy csak zsidó vállalatokhoz lehessen kormánybiztos állítani és lehessen tisztviselőit, az igazgatóktól a szolgákig bármikor indoklás nélkül kienni. Egy generális rendelet kell! És jött ez a rendelet. S most eszmélnék fel az érdekeltek. Elvégre nálunk politikai változásosság van. Mi egyik párt van uralkodni, holnap már lehet a másik! Mi lesz, ha ez a rendelet életbelép. Nincsen olyan többségi, százperentes többségi vállalat, amelyet egy-egy kormánybiztos tönkre ne tehetne egynehány rendelkezéssel. Hóhó. Ez már más. Amíg a zsidók ellen gondoltuk — ám legyen, de így — nem kell. Ezt írta az „Universul” és erről cikkeztek felháborodottan azok a sajtóorgánomok is, amelyeket nem „zsidópénzen” tartanak fenn. Felezmélték az embereket. Nem lehet egy gazdasági rendbe anarchikus intézkedéseket tenni, egyedek ellen. Nem lehet a kereskedők, vagy gyárosok ellen egy törvényt kezni, hogy „csak a zsidók” szenvedjenek. Vagyis! Erre eszmélték rá az illetékesek és biztosak lehetünk, hogy így nem megy keresztül a rendelet. Így nem, de ki tudja, hogy vajjon ugy nem-e lesz keresztülhajtva? Legyünk optimisták és ne gondoljunk a legrosszabbra. És bizzunk a józan elgondolásokban is, bizzunk abban, hogy a gezeró elkerül bennünket ezuttal is.

— Kérdések az angol alsóházban Palesztinára vonatkozólag. — London. Az alsóházban Thomas Williams és Geolfrey Mander képviselők kérdéseire Ormsby Gore gyarmatügyi miniszter a következőket válaszolta: — Örömmel jelenthetem, hogy a palesztinai rendbontások az utóbbi 10 napon erősen lecsökkentek és a biztonsági érzet erősödött. A további kilengések elkerülése végett a palesztinai kormány elhatározta, hogy minden biztonsági intézkedést megtesz, hogy a további kilengések elkerülhetők legyenek.

HAGER ISRAEL z. c. I. wizensitzi főrabbi

— Kérdések az angol alsóházban Palesztinára vonatkozólag. — London. Az alsóházban Thomas Williams és Geolfrey Mander képviselők kérdéseire Ormsby Gore gyarmatügyi miniszter a következőket válaszolta: — Örömmel jelenthetem, hogy a palesztinai rendbontások az utóbbi 10 napon erősen lecsökkentek és a biztonsági érzet erősödött. A további kilengések elkerülése végett a palesztinai kormány elhatározta, hogy minden biztonsági intézkedést megtesz, hogy a további kilengések elkerülhetők legyenek.

Budapestre utazók figyelmébe!
Orth. kóser penzió Budapest központjában, Andrássy-ut 43. szám. Modern kényelemmel berendezett ragyogó tisztá szobák, folyóvízzel, kivánatra diétaia konyha. Bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos.
Friedman Józsefné
Kármel-pansio (Andrássy-ut 43)
Telefon: 12-89 67.
vagy Oradeán: öv. STRASSER IGNATZNE
Strada Nicolae Iorga 17. szám alatt.

Emlékezzünk ...

A wizensitzi rebbe — a felsőbbrendű ember

Az ardeali zsidóság a chassidikus világszemlélet magasrendűségét és szépségeit a most egy éve elhunyt Hager Izraelen keresztül ismerte és szerette meg.

— A „Népnök” eredeti riportja —

Oradea. Rövidesen gyásos évfordulóhoz közeledik a zsidóság, illetőleg annak egy igen jelentős rétege. A chassid világ a legnagyobb kegyelettel emlékezik rá, azok a vallásos zsidó milliók, akik Lengyelország kisvárosaiban számon tartják azokat a híres nagy rebbeket, akik valószínűleg ama „Jammedvof” közé tartoznak, akik kedvéért áll ez a világ. De nem felejtik el sohasem Hager Izrael z. c. I., a híres-nevezetes wizensitzi híveinek tízezei sem, akik Cselszlovákiában, Romániában, meg Jugoszláviában és Magyarországon élnek. Kegyelettel gondolnak rá neoyorki hívei is, mert ha „világhírű” lehet beszélni, ugy kétségtelen, hogy a „wizensitzi” nevét ismerik az egész világon. Páratlan tekinthető volt és most, hogy nem sokára egy éo fell el sírbetelele óta, a távollég és az enyészet misztériuma még jobban felmagasztosítja alakját, mint a „Jammedvof” egyik jámborát, aki hitt a jóságban és szeretetben, de nem tett „csodákat”, hiszen pusztá életet volt a „csoda”, meg az a korlátlan szeretet, amelyet elhalmozták még azok is, akik nem esküsznek a „csodarabbi”-ra és akik bizonyos mértékben animozitással viseltetnek e fogalommal szemben.

hogy idejött a wizensitzi rebbe lakni, — akik emlékeznek. A világháboru zürzavara és véres színjátéka kergette el házából és honából. Furcsa elfogultsággal fogadták idejövételét az oradeai legjámorabb zsidók is, akik különben az „Örökkévaló utját” járják. Csodarabbi? Valami furcsa mellékzöngeje volt a szónak ezen a vidéken. Mifele lehet ez? Olvastak, hallottak „az ilyenekről”, de végezetlenben sohasem látták egy igazit közülük. Vajjon milyen lehet a mindennapi életben? A zsidóság tekintélyes rétege nem látta szívesen. Amolyan „galiciai menekült” volt, akit „muszáj” volt fogadni. Alig sikerült lakást szerezni neki, igaz viszont, hogy már akkor megkezdődött a háboru alatti lakáshiány is. Végre sikerült neki a régi „Torna-utca”-n a Schwarz-féle házban lakást szerezni. Idejövetele után nem sokára elkövetkeztek az ősi nagyünnepnek. A hitközséghez fordultak a wizensitzi s kérték, hogy bocsássanak rendelkezésükre egy imaházat. Hosszas huza-vona után sikerült megszerezni a hitközségtől a katonavárosi nagytemplom mellett álló régi kis templomot, Oradea zsidóságának első templomát, amely körülbelül kétszáz esztendő multra tekinthet vissza. Hosszu időn át itt volt a jesiva, a mellette lévő parochiák főrabbiainak és a locherek imaháza. Ezt adta át az ortodox hitközség vezetősége és egy kissé mosolyogtak azon, hogy ezt az aránylag nem nagy, de mégis néhány száz ember befogadására alkalmas templomot vajjon kik fogják megtölteni? Mindenesetre jegy megváltás címen 10.000 koronát (tekinthetlyen összeg volt akkor!) kérték és kaptak a hitközségi vezetők.

ÖZONLENEK A HIVEK.

Az ardeai zsidó öslakosság ekkor látta meg legnagyobb meglepetésére, hogy valami kell legyen ebben a rabbiiban, mert az ünnepek előtt napokban a vonatok csak úgy ontották magukból a hitveket, akik jöttek messzi Galiciából, Lengyelországból, belföldről, meg mindenfelől, amerről csak annak idején lehetőség volt az idejövételre. Amikor az első Roshasonoh beköszönlött, kiderült, hogy mindketten rosszul számítottak. A wizensitzi udvar híveinek kicsi volt a templom, a hitközség tagjai pedig amúba látták, hogy amire ők azt hitték, hogy tul tágas lesz, tul szűknek bizonyult. Eddig talán a „laikus” közönség nem is tudta, hogy ki jött közejük. Ekkor tudták csak meg tulajdonképpen, hogy mit is jelent ez a szó, hogy „csodarabbi”. Ekkor jöttek rá, hogy nincs ebben semmiféle „svindli”, csak egy rendkívül jámbor életű, szelid és csak az Örökkévalót szolgáló akaró és tudó rabbi. Ról van szó, aki nem mesél „csodákat”, nem akar semmit elhitetni magáról, csak a hitet erősíteni és a csügedő, szenvedő, a háboru czernyi szenvedésében kinlódó zsidó ezreknek nyújt vigaszt és ad nekik erőt a további kitarásra.

A nagy ünnepek Muszáf imája, a Kol-Nidre és a Neila, amelyeket a wizensitzi interpretált, páratlanul álló sejtárságos dallamokkal, megfogta a leglibdezebb askenaz érzelmű oradeai zsidót is. Eljöttek először a szomszédos, majd pedig a város többi zsinagógájából a hívek, hogy hallgassák a „wizensitzi” csodálatos dallamait. Ah lat fogta el a szomorúsággal és bánattal telített lelkeket.

Ez volt az első „csoda”, amelyet a wizensitzi „elkövetett” Oradeán. Hát nem-e volt csoda, hogy cunyi animozitás dacára és elláté ellenére — az oradeai „el fogott” askenáz zsidósága kezdte nagyon becsülni, majd később megszeretni a wizensitzi rebbet.

Az ardeai zsidóság „csodákozni” kezdett. Hát így is lehet? Nem a merev „elgás” vallásos, a frankfurti „hochdeutsche” zsidóság a kizárólagosan

Ujdonság! Ujdonság!
Werox-áramszűrő
fontos kiegészítőrésze minden rádióknak.
1. Csüskenti a hálózati zörejekeket.
2. Csüskenti az áramfogyasztást.
3. Óvja a lámpákat.

Gyári garancia. Nem kell szerelés. Minden rádió szaküzletben kapható: **240** lei

igazi tradícióörzője a zsidóságnak, hanem ezek a „galiciaiak”, akik valami egészen újat és meglepőt hoztak magukkal. A gyermekei, unokái, környezetének tagjai, művelt, olasoft emberek, akik nem élnek elfogult sötétségben, hanem informálva vannak a világ történéseiről. Ismerik a klasszikus irodalmat, beszélnek nyelveket, tudnak viselkedni egészen „európai” módra és nem szegények, hanem polgári igazgyöngy és briliáns csillag aszonyaik nyakán. És a rebbe nem „varázsló”, hanem egy rendkívül finomlelkű, megértő, okos, nagyon okos ember. Napról-napra emelkedett a tisztelet iránta és amit megirtuk halála idején, azt utjából ismételnünk kell. Jährzejta alkalmából, hogy soha nem szíttó igazságot, soha nem okozott vitát, vagy avatkozott volna be a hitközség belső ügyeibe, harcaiba, amire husz esztendő alatt sokszor lett volna oka, alkalma és lehetősége!

Lássuk csak milyen „csodák”-ról beszélnek vele kapcsolatban.

AZ ELHUNYI REBBE SZEDFRESTI BORA A KOMMUN ALATT.

Oradeán kiűrt a kommun és vele egyidejűleg megjelent a szigorú szeszizalom. Aki bort vagy más italt fogyaszt, azt a legszigorúbban büntették. Fogház, meg még hasonló súlyos büntetések. Elkövetkezett pészach ideje és a hívek nagyrésze nem tudta, lehet-e bort fogyasztani széder este, vagy sem? A wizensitzielnek is felmerült a probléma. Mi lesz? Megkérdezték a rebbet, mitevők legyenek?

— Lesz bor, lenni kell lornak, mert ez vallási előírás, — mondtotta.

— De rebbe, hát kiteszi magát annak, hogy bíróság elé citálják?

— Ne törődjeteK vele, legyen bor a szederesti aszalon, a többi az én dolgom.

A rebbe bor-fogyasztása a hatóság tudomására jutott. Idezést kapott pészach utolsó napjára. A hívek megrettenve néztek a rebbeire. Mi lesz, ha börtönbüntetéssel sújtják a szentéletű rebbet? De ő változatlanul nyugodt volt. Nem lesz semmi baj — mondogatta. Nem fogok emenni az idezésre.

Nem is kellett elmozgni az idezésre. Mert közben elvonultak a vörösek, kiűrtették a várost és elhunyt a veszedelm. Mi volt ez? Megérés, jólinformáltság, vagy egy csudák beteljesése, hogy a szederesti előírás betartása miatt nem lehet semmi baja? ... Nem tudni ... de így történt ...

AMIKOR FEKETE HÍMLŐ UTOTT KI A WIZSNITZI UDVARNAL.

Sokan jöttek állandóan a wizensitzihez és jöttek a háboru alatt a frontokról, meg az ország különböző részeitől és emlékezzünk, hogy az egész-z

Hamar fárad?
Fájnak a lábaid?

Vegyen „Aesculap” talp betéteit

— Neill Malcolm közbelép. — London. A kivándorlási ügyek népszövetségi főmegbizottja: Sir Neill Malcolm e pillanatban a délafrikai kormány által kiutasított 2000 zsidó ügyével foglalkozik. A hírek szerint a főmegbizott érintkezésbe lépett Délafrika kormányával és most azt igyekezik megállapítani, hogy mennyien és milyen körülmények között vándoroltak be Délafrikába és mennyiben feleltek meg az új és régi idegen-törvénynek. Sir Neill Malcolm közbelépését kedvezően ítélik meg és remélik, hogy a már odavándorolt zsidók zavartalanul ott maradhatnak.

— A zsidók visszautasítják Madagaszkart. — Varsó. A lengyel kormány azt tervezi, hogy Madagaszkár szigetére egy bizottságot küld ki azzal a céllal, hogy a zsidó kivándorlási lehetőségeket tanulmányozza. A lengyel kormány felszólította a zsidó szervezeteket, hogy vegyenek részt az expedícióban, amelyet ők a legkategorikusabban visszautasítanak.

— Könyvégetést követelnek újra a németek. — Breslau. A sziléziai „Ostdeutsche Morgenpost” című lap új könyvégetést követel. Többek között azt írja, hogy könyvkereskedésekben meg mindig olyan könyvek találhatók, amelyek nem alkalmasak arra, hogy a nemzeti szocialista eszméket elősegítsék. Még mindig található legalább ötszáz olyan könyv, amely egyrésze semmi esetre sem kívánatos. Többek között láthatók még Viki Baum-tól, Thomas és Heinrich Mann-tól, Jakob Wassermann-tól, Stefan Zweig-tól, Félix Holländer-től művek és még Maxim Gorkij könyvét sem pusztították el. Ezt a zsidó marxista irodalmat végleg ki kell pusztítani, mert nincsen semmi szükség erre az irodalomra. Ezek jelképei annak, a hanyatlás korszaknak, amelyben a zsidóság élt. Legjobb volna egyszerűen elégetni őket egy nagy könyvmáglya tetején.

Kel'emesen,
győrean és jól
borotválkozik,

ha
„Raso-Pastá”-t
haszná!l
Gyártja:
Ioan Breckner S.A.
ALBA IULIA

— Helmut Hirsch rejtélye. — Berlin. Március 20-án a hivatalos német sajtóiroda közölte, hogy az állampolgárságnélküli Helmut Hirsch zsidót a törvényszék március 8-án hazaárulás és robbanóanyagkészítés vádjai miatt halálra ítélték. Ezzel kapcsolatosan a következő részletek derültek ki a halálraítélt vádlott életére vonatkozólag: Helmut Hirsch 1916 január 27-én született Németországban. Szülei korábban Amerikában éltek, majd onnan huzamosabb tartózkodásra Németországba mentek. 1916 őszéig Stuttgartban éltek. A „német-nemzeti” párt híve volt apja s mert fia II-ik Vilmos császár születésnapján látta meg a napvilágot, a Wilhelm nevet is anyakönyveztette. 1935-ben Prágába ment, mivel nem tudta tanulmányait Németországban tovább folytatni. Itt egy Staatenlosenpass-t és 1936 decemberben vizumot szerzett a prágai német követségen. Ekkor utazott be Stuttgartba. Megérkezése után azonnal letartóztatták egy barátja lakásán. A sajtó semmit sem közöl arról, hogy Helmut Hirsch mit követelt el és mikor és kikkel. Két büntetésről tesznek említést, de nem írják, hogy kik azok a „barátok”. Senki sem tud semmi bizonyosat, úgy gondolják, az egész egy erőszakolt ügy, amelyet azszanprovokátorok szerveztek meg.

— A hollandiai zsidóság intenzívebb hitközségi életet kezd. — Hága. Az utóbbi időben a hollandiai zsidóság körében élénk munkálkodás észlelhető. Egy külön bizottság dolgozik azon, hogy a Németországból odavándorolt zsidók és a holland zsidók között a kapcsolatokat kimélyítse. I. Maarsen főrabbi azon dolgozik, hogy hitközségi esteket rendez, amelyeknek az a célja, hogy a vallási élet kapcsolatát kívül is, a tagok egymásközötti viszonyait szorosabbá tegye és a hitközségi feladatok körét kiszélesítse. Hága város délkeleti részén, ahol meglehetősen sok zsidó lakik, egy új templom építését kezdték meg, amelyet ez év végén fel is fognak avatni.

Pályázati hirdetés
Az oradeai nyugati szertartású izr. hitközség a néhai dr. Kecskeméti Lipót elhalálozása fölötti megüresedett
főrabbi állásra
pályázatot hirdet.

- A pályázat feltételei:
1. A román nyelv tudása írásban és szóban.
 2. Egyetemi nivóju rabbiszemináriumi rabbi képesítés.
 3. Román állampolgárság. Külföldi állampolgár megválasztása csak a bucaresti rabbi vizsgáztató bizottság képesítő bizonyítványának birtokában és a kultuszminisztérium jóváhagyásával érvényes.
 4. A megválasztott rabbi a hitoktatást is végzi a középiskolában.
 5. A község fenntartja a jogot, hogy a pályázók közül kiválassza a próba-szónoklatra meghívandókat. Csak a megválasztottak költségeit téríti meg a község.
 6. A megválasztás egyelőre két évre szól ideiglenes jelleggel.
 7. Fizetés előzetes megállapodás szerint.
 8. Külföldi állampolgár megválasztása esetén a működési és tartózkodási engedély megszerzése a megválasztott főrabbi kötelessége és az engedély megtagadása, vagy annak bármely okból megvonása miatt a hitközség sem érkelési, sem anyagi kötelezettséget nem vállal.
 9. A pályázat határideje: 1937 szeptember 1.

A nyugati szertartású izr. hitközség előjárósága, Oradea.

Szalanként magy
d a haja

PETROLEGGER
MEGSZÜNTETI A KORÁZÁST
MEGELŐZI A HAJHULLÁST

— Fantasztikus hírek a zsidóknak vezetőállásból való kizorításáról a szovjetben. — Páris. A „Temps” vezércikkben foglalkozik az orosz szovjet belpolitikai helyzetével és megállapítja, hogy az egykor erős zsidó befolyás a szovjetorosz politikában folyton gyengül, csaknem nullával egyenlő már. Sztalin a zsidó munkatársakat lassankint mindjobban elejti, csak azért, hogy ezzel a nemzeti szocialista Németországgal való kapcsolatainak mi sem álljon útjába. Lenin idejében a politbüro nagyrésze zsidókból állott. Most már csak egyetlen zsidó van ott, Kaganovics, aki szintén félig kegyvesztett lett már. Nagyon sok zsidó volt a kivégzettek között is. A szovjetunióban itt-ott anizemita jelenségek is észlelhetők. Mindenféle az a tendencia érezhető, hogy olyan zsidopolitikát folytassanak, ami a nácioknak is megfelelő legyen, akiktől a szovjet egy része fél. — Különösen amióta Ludendorff és Hitler kibékültek és ezzel kapcsolatosan egy orosz-német közéleti remélhető, mivel Ludendorff mindig inkább az orosz, mint az olasz orientáció mellett volt. Legutóbb felmentették állásból Kalmánovitsot, aki a mezőgazdaság és állattenyésztés népbiztosa volt és visszahívták Suritz berlini orosz nagykövetet is, aki szintén zsidó. A „Temps” cikkét élénken kommentálják a világsajtóban.

— Önhibáján kívül elvált, érettségizett, gyermektelen, 33 éves urino cluji értékes házrészesezéssel és havi 3000 lei tisztviselői fizetéssel férhez menne egy magához illő uriemberhez. Bővebbet Mirea házasságközvetítő irodánál, Cluj, Str. Maresal Foch 25.

— A szombat megtartásának lehetősége Londonban. — London. A város lord-majornának elnökléte alatt foglalkozott az angol főváros tanácsa az új vasárnapi munkaszüneti törvénnyel. Az East End zsidó kereskedői azt kérik, hogy továbbra is engedélyt meg nekik a vasárnap megadásához a tanácsnak joga van. Az East End zsidóság reméli, hogy a tanács ezt engedélyezni fogja, mert a törvény ilyen kivételek megtételére őket feljogosítja.

Az ardeali zsidók találkozóhelye!
BERKOVITSNÉ
(O adearó!)
orth. kőser étterme
BUCUREȘTI,
Str. Jápseani 7.
Telefon: 462-91
Sosec hátamögött. Postavámmal szemben.
Elsőrangú erdői konyhai!

Intim beszélgetés a halvánőléves grandrabbival...

Dr. Niemirover grand-rabbi a zsidóság jelenlegi helyzetéről

Emlékezés az egy év előtti revolverse merényletre. — Szópárjába Cuzával a szenátusban. — Nyilatkozat a Legfelsőbb Zsidó Tanácsban végzett munkájáról. — Véleménye a palesztinai helyzetről.

A „Népünk” eredeti interjúja.

București. Corall templom. A román főváros zsidóságának egyik legkedvesebb temploma. Ide jár imádkozni a nagy és fejlődő világváros zsidóságának egyik igen tekintélyes része és közöttük, annak elítje is. Ott állók jomamag is, a péntekesti kivilágított nagy és fé-

látunk tanácskozásokon, miniszterek előtt, ajtatokodni és dörögni a gyűlölet furiai ellen. — Egy éreztet, hogy most is meg kell látogatnom, nem lehet elmulasztani, hogy ne beszéljek vele aktuális zsidó kérdésekről.

Dr. I. NIEMIROVER grand-rabbi, szenátor

nyes templomban, melyet zsufolásig megtöltének a hívek, hogy hallják a főrabbit és hallgassák a főkántor művészi énekét és a kórus művészesen előadott imáit.

Ott látom teljes papi díszében Niemirover grandrabbit, akit változatlan tisztelettel és szeretettel veszek körül az egész romániai zsidóság. Ez a tisztelet nem az a „kötelező” tisztelet, amely az ország grandrabbijának, legmagasabb hivatalos funkcionáriusának szól. Niemirovert nem csupán tisztelik, hanem határozottan szeretik is, osztatlanul és általánosan. És amint nézem sugárzó intellektust elárloló, ősz szakállal övezett finom arcát, eszembe jut, hogy alig egyeztetendje annak, hogy revolverse gyilkosát röpített felje egy őriült ember, akit megszedítettek azok a rágalmozások, amelyekkel teletömik a fejüket az embereknek felelőtlenül és megzabolatlanul. Ott áll Niemirover, a templomi ragyogásban, ajtatosan figyel az istentisztelet menetét és eszembe jut, hogy róla is kell írni, mert hiszen, a ma Romániában élő zsidó nemzedék, egyik legmarkánsabb egyénisége. Vezére, reprezentánsa a zsidóságnak s erre nem csupán az predesztinálja, hogy a szenátusban egyetlen képviselője a 900.000 főnyi romániai zsidóságnak, hanem kiváló szelleme, tudása, szóbeli készsége, írásműveltsége, kitünő politikai meszlása és megértő jóakléti egyénisége. Szeretik és tisztelik és nem csupán az ó-királyságheli zsidók, akikkel együtt élt és összefonott, hanem a cornasti más mentalitásban felnőtt és más kultúrát magvaszított ember éppen úgy feltekint reá, mint az ardeali vagy hasarabai zsidó. Ott állok és nézem ezt a kiváló férfut, aki kétség-telenül a romániai zsidóság egyik markáns vezető egyénisége, akinek van sulya és tekintélye, kiféle és beféle egyaránt.

Már többitben volt alkalmunk beszélni vele, látai a szónoklás hevében, látunk, amikor néhány nappal a multévi merénylet után, az izgalmaiktól ágyának dől, látunk már ardeali utján, amikor osztatlan hódolat vette körül,

LÁTOGATÁS NIEMIROVER GRAND-RABBINÁL.

Feltáraszom telefonszámát. 31838. Mikor fogadhat főrabbi uram? Megbeszéljük az időt. — Legszívesebben este este 7 után látom, mert napközben nagyon foglaltak időmet hivatalos funkcióim és a közügyek, már pedig nyugodt beszélgetéshez csak magánlakásom alkalmas.

Strada Mantuleasa 5. Bérház. Mig lassan ballagok a lépcsőn, az első emeleti lakás felé, eszembe jut az egy év előtti merénylet. Itt jött le a grand-rabbi, hogy a templomba menjen. — Nem tudhatta, hogy egy gyilkos leselkedik a ház előtt. Egy gyilkos, akinek kezét az isteni gondviselés eltérítette utjából és itt találom a grand-rabbit, aki azóta is nem lankadó lelkesedéssel dolgozik a zsidó közösség érdekében.

Becsengetek. Ajtót nyitnak, bevezetnek a dolgozószobába. Néhány percig várok. Időközben körül nézek. Hatalmas nagy könyvtárványok körökörül, teli héber és más könyvekkel. Tudóshoz illő millió. És látszik a könyveken és az egész hangulaton, hogy a könyvek nem dísz és nem külisszát jelentenek itt, hanem velük él azok tulajdonosa. Iróasztala teli kéziratokkal, aktaesomókkal, könyvekkel. — Ezen az iróasztalon dolgozom...

A grand-rabbi belép és régi ismerősként üdvözöl. Kis asztalka mellett foglalunk helyet. Fesztelen, intim beszélgetés indul meg közöttünk, nincs semmiféle „interjú” hangulat, mert Niemirover grand-rabbi közvetlensége kizár minden merev és hideg formalitást. Előbb betegségeről panaszokodik, amelytől — sajnos — sokat szenved. Olyan a betegsége, amely abszolút nyugalmat kívánna, de nem tud pihenni, állandó idegizgalomban él, mert érzé fokozott felelősségét annak, hogy csaknem egy millió főnyi zsidóságnak sorsa bizonyos tekintetben az ő kezébe is le van téve. Hiszen egy ország zsidóságának legfőbb egyházi méltóságát tölti be.

„NEMRÉGIEN A FŐRABBI URNAK ÉLES SZÓPÁRJAIA VOLT A SENÁTUSBAN CUZÁVAL.”

A grand-rabbi lemondón legyint. Nem az első és nem az utolsó volt. Cuzá szokás szerint éliesen és kiméletlenül támadta a zsidóságot. — Dacára annak, hogy megfogadtam, hogy nem

reflektálok többé gyűlölettel átitatott szavaira, nem bírtam türtőztetni magam és emelt hangon mondtam:

— Azt mondják, hogy Cuzát respektálni kell, mert ő nagy tudós, ő a szenátus talmudistája és 80 éves. De hiszen a zsidó pallás idősebb, mint Cuzá, a zsidóság több ezer éves és annak nevében szölok. Misztifikációk, rosszindulati ferdtések nem tudják ennek a pallásnak nagy szociális misszióját legyengíteni. — Cuzá ur azon háborodik fel, hogy a zsidóság „kiválasztott nép”-nek tartja magát. Hiszen minden ókori nép annak tartotta magát. És teljes joggal! A görögök filozófiájuk miatt. — A zsidók pedig pallási profétizmusuk miatt. — Nem bírható el, hogy az ó-testamentumról úgy beszéljenek, ahogy azt Cuzá teszi a szenátusban. A leghatározottabban tiltakoztam az ellen, mintha a zsidók kommunizáltak volna. A kommunista felfoás éppen ugy tönkreteszi a zsidó pallást, mint a keresztényit. Románi zsidósága nem kommunista — mondotta emelt hangon a főrabbi — és mindenkori a legnagyobb áldozatra kész a hazáért és királyért.

IGAZ-E, HOGY A FŐRABBI URAI MEGFENYEGETTEK FELELŐTLEN ELEMÉK. HOGY MEGTÁMADJÁK, HA A SENÁTUS ÜLESEIRE JÁRNI FOG?

— Nem érdekel az, ha igaz is volna. En sohasem tántorodtam meg és akkor sem vonulnék vissza, ha tudnám, hogy újra merénylet készülne ellenem. Nem félek, mert Isten és az igazságra vetett hitem velem van. Nekem miszsiót kell teljesítenem, nekem nem csak azért kell ott ülnöm a szenátusban az egyházfők részére emelt külön padsorban, mert kinevezett jogszertint szenátor vagyok, hanem mert azon a poszton kell elvégeznem küldetésemet, amelyre a sors állított.

EMLEKSEM A KULTUSZTÖRVÉNY MEGSZAVAZÁSÁNÁL FŐRABBI UR NAGY BESZÉDÉRE.

— Nagy harc volt akkor és nekem minden erőmet össze kellett szednem, hogy kiből-jem azokat a támadásokat, amelyek akkor elhangzottak. A törvény modifikációja érdekében szótlanul fel és fel kellett nyegem a debattori harcot a miniszteri padsorok felelőseivel is. Nekem mindegy, szenátusi terem, vagy miniszteri dolgozószoba. Mindenkor az ország zsidóság érdekeit lebegnek szemem előtt és ami tölem, tehetségemtől, odaadásomtól kitélek, mindent meateszek, hogy feladatomnak minden tekintetben igaz zsidóhoz méltóan eleget tegyek.

Közben Niemirover feláll a fotóbjól, mert szavait olyan önkéntlen patósszal mondja, ahogy azt a megszólítottak, az ihletett emberek szokták, amikor arról beszélnek, amiben bíznak, hisznek és amiért ha kell, néz életüket is hajlandók feláldozni.

Ugy érzem, hogy ezek után valamit a real-politikáról is kell beszélnem vele. Rögton a tárgyra térek.

— MEGENGEDI FŐTISZTELENDŐ URAM, HOGY MEGKÉRDEZEM, SOK MUNKÁT ÉS ELFOGLALTSÁGOT JELENT-E ÖNNEK A ZSIDÓ LEGFELSŐBB TANÁCS ELNÜKSÉGE?

— Bizony mondhatom, hogy nem szívesen vállaltam. Részben egészséggi állapotom, más-

Buziás gyógyfürdő (Román Nauheim)
Természetes, pártalan szénsavas, radioaktív sós, vasas forrásvízekkel. Biztos gyógyhatás.
És vérkeringési zavaroknál, szervi elhízásos érlemezesezés, vesebaj, vérszegénység, izomcsú, hólyaghurut és kimerülési idegesség ellen.
A változatos zavarok, fertőző betegségek, mérgeződések nyomán leállt idegbajok (Tabes) esetében a legjobb eredménnyel.
Sziv Női betegség. Kútnó konyha. Elsőrangú szállodák. Diétás penziók mérsékelt árrakkal. Ivókurák, szakszerű orvosi kezelés. Kútnó konyha. Elsőrangú szállodák. Diétás penziók mérsékelt árrakkal. Modern naplányos szabad uszoda. A CFR. vone'ain utazási kedvezmény. Állandó katonazene. Pausálórak az „Europa” utazási irodák utján. Fűrdőidény május 15-től október 1-ig. Prospektust, felvilágosítást szívesen küld: Muschong Buziási Gyógyfürdő R.-T. Fűrdőigazgatóság, Buziás, Banat.

részt a hitközségben elfoglalt állásom napi teendői annyira lekötik minden időmet, hogy ilyen kimondottan exponált és felelősségteljes posztot nem szívesen fogadtam el. De mert úgy éreztem, hogy az Unione Ebreilor és a Zsidó Párt közötti politikai és világszféraellen-
tételt csak egy olyan személy elnöksége hirdalhatja át, aki elfogulatlan mindkét frakció-
és annak célkitűzéseivel szemben, magasabb zsidó szempontok tekintetbevételével vállalom kellett az elnökséget.

Tagadhatatlan, hogy rendkívül sok munkát ad az elnökség, de a munka orszá-
részt, nagy önmegtudással és felelősségteljes-
kedéssel, politikai érelátással, dr. W. Filderman, mint ügyvezető elnök vállalta magára. O-
nékülé talán nem tudott volna olyannyira eleget tenni nagy feladatának a Zsidó Legfelsőbb Tanács, a mai súlyos és rendkívül bizonyos-
között. Emlékezzünk, hogy Ofelséghez intézett memorandum, a numerus valachikusnál szem-
ben folytatott éles sajtópolemia, valamint az illetékes miniszterek és pártvezérek felbilo-
gítása, megfelelő statisztikai adatok alapján, az ország többségi népének, közvéleményének in-
formálása, mind olyan feladat, amelyekkel a Legfelsőbb Tanács minden tekintetben eleget tett. Tudjuk jól, hogy bármilyen nagy is le-
gyen egy szervezet, minden a vezetőtől függ. Itt dr. W. Filderman nem volna az, aki és tő-
bi munkatársai, mint elsősorban a másik alel-
nök, dr. Fischer Tivadár és a többiek, akkor nem lehetett volna ilyen és ennyi eredményt sem elérni.

W. Filderman önfeláldozással, saját ügyei-
nek és érdekeinek háttérbeszorításával, min-
den elkövet, hogy a zsidóság sérelmei megfe-
lelő orvoslást és meghallgatást találjanak.

**MI A VELEMÉNYE A FÖRABBI UR-
NAK A PALESZTINAI HELYZET-
RÖL?**

— Ott voltam a cionizmus bölcsőjénél. Egyszer dédelgettek a kiadást Bazelben, az első világkongresszuson. Azóta bizony világ-
politikai tényezővé nőtte ki magát a mi kis mozgalmunk. Negyvenegy éve ennek és ha
összatekintek a megtett útra, nyugodt lélek-
kel mondom, hogy a zsidóság sérémei megfe-
lelő orvoslást és meghallgatást találjanak.

Sokat, nagyon sokat mondott még dr. Niemi-
royer grand-rabbi szerint. Minden szavát az izzó zsidó szeretet hatja át. Mindenről in-
formálva van, tudja és ismeri a román belpoli-
tikai élet minden legesekélyebb rezzenését is.
Jovialis, szeretetreméltó közvetlenséggel, egy francia albéra emlékeztető modora mindenkit lelkes hívővé tesz, aki csak egyszer is beszélt vele életében.

Végül emlékeztetem arra, hogy nemrégiben ünneplhettem 65-ik születési évfordulóját. Barátságos mosoly kíséretében mondja, hogy most igazán nem ér rá erre gondolni. Még mindig élénk emlékeztetőbe van az a szeretetteljes ünneplés, amelyben öt évvel ezelőtt részesültem, amikor nagy ünneplésben részesítette osztálytársaimat az egész ország zsidósága. A zsidóság helyzete nagyon nehéz, sok a munka és roánk váró feladat. Fontos, hogy a sajtó — a zsidó sajtó — hivatása magaslatán álljon, szolgálja igaztalanul a nép ügyét és bár nem értem az Önök lapjának nevét, a „Népünk”-ét, de tekintet telmicsoltatom magamnak annak cikkeit és láfám, hogy értékes, mozgó munkát végeznek a magyar nyelven olvasó zsidóság körében. Csak folytassák tovább ezt a munkát, lelkes kitartással.

Késő este volt már, amikor elhagytam a grand-rabbi dolgozószobáját. Iróasztalához megy, elővesz egy dossziát és jelzi, hogy most érákig kell még dolgozok ezen, mert holnap szüksége lesz rá neki, illetőleg a zsidó közö-
ségnek.

Amint eljövök tőle, a rohanó nagyvárosi forgatagban még sokáig hatása alatt állok annak az eszmecserének, amelyet a romániai zsi-
dóság eme kiváló reprezentánsával folytattam. Bizonyos megnyugvás vett rajtam erőt. Nem lehet nagyobb baj addig, amíg ilyen lelkes, kiváló nagytudású és tekintélyű férfiak állanak az élen, mint Niemroyer grand-rabbi, akik sem fenyegetések, sem revolvergolyók nem bántanak el arról az útról, amelyen több bogáncs terem, mint babér. . . .

W. S.

A kultuszminiszter rendeletére előkészületlenül és...

Váratlanul összehívják az orth. Központi Iroda új vezetőseget választó konferenciáját

Néhány hét óta látszólagos szünetben honolt az ardeali orth. Központi Iroda körül. Csak különböző autentikusnak teendő híradást látszólagos érdekeltek körök. Az egyik hír azt sugallta, hogy a kultuszminiszterium által megemissitált és 30 napon belüli új választást bizonyítatlan időre ki akarják tolni. Voltak olyan hangok, amelyek két éves halasztásról beszéltek. Kétségtelen, hogy történetek ez irányban intervenciók, mert különben nem lett volna el az előirt harminc nap anélkül, hogy bármi is történt volna. Ab-ovo el kell tölje a zsidó közvélemény azt — aminthogy meg is tette — hogy felsőbb világi hatóságok annyira benyuljanak az orth. zsidóság legautonómabb szervének legbelső ügyeibe. De ha már voltak formai okok a megemissitációra, mennyivel hasznosabb lett volna a köz szempontjából, ha megfelelő előkészítés, szervezés után, az előirt harminc napon belül tartották volna meg az új kongresszust. Ez nem történt meg. Ezzel szemben egy kis hír jelent meg a cluj-i zsidó napilapban, amely azt mondja, hogy sevoit hetében — tehát alig egy hét múlva — mégis össze-
ül a konferencia. A kiszivárogtatott hírek szerint egy hétfői napon lenne megtartva, amikor semmiféle utazási kedvezmény sincsen.

Mi lehet ennek oka, hogy elhalasztották és ha igen, miért ilyen előkészületlenül tartják meg az új választási kongresszust?

Az illetékesek ügylátszik most sem járnak el kellő körültekintéssel, nagy talán „körültekintés” után jöttek arra rá, hogy jobb volna ity hebelurgán megtartani a kongresszust? Okvetlenül fontos az, hogy a zsidóság eme fontos fóruma mindenkor a világ melegágya legyen, ahelyett, hogy minden tekintetben a harmonikus együttműködés és az ilga-zi fórum mintaképére váljon? Anélkül, hogy rá-
mutattunk részletesen mindazokra a hibákra, amelyek megakadályozták a multhban, hogy az orth. Központi Iroda valóban a zsidóság szószólója és legmagasabb egyházi fóruma legyen. S most, újabb öt éves munkatervnek, illetőleg a látszat szerint munkáltsági tervnek első eláppja egy rosszul előkészített választási kongresszus volna?

A leghatározottabban rosszalhatja az ardeali orth. közvélemény, amiért újra ity készítek elő ezt a gyűlést, amelyek előkészületlenül mioltára leg-
jobban az a tény mutat rá, hogy mostani, tehát körülbelül 10 nappal a tervezett kongresszus előtt, még egyetlen hitközség sem kapott meghívót. Hogyan képzelik el ezt az Irodánál. Talán egy nap-
pal a gyűlés előtt küldik szét a meghívót?
Hogyan lehet erre akkor előkészülni?
Meglepo volt az a híradás is, amely azt jelle-
mezte, hogy az elnököt is újból választják. Erre

dóság eme kiváló reprezentánsával folytattam. Bizonyos megnyugvás vett rajtam erőt. Nem lehet nagyobb baj addig, amíg ilyen lelkes, kiváló nagytudású és tekintélyű férfiak állanak az élen, mint Niemroyer grand-rabbi, akik sem fenyegetések, sem revolvergolyók nem bántanak el arról az útról, amelyen több bogáncs terem, mint babér. . . .

W. S.

néze is ellentétes híradások voltak napirenden. — Némelyek szerint az elnök megválasztását a miniszterium jóváhagyta, most pedig azt közpörtál-
ják, hogy az „örökös elnök” személyét is belevo-
nák a választásokba. Érdekes az is, hogy a carei ügyvezető „szpinkin” hitközséget is meg kell hívni — a miniszteri rendelkezés értelmében — a kongresszusra, hiszen ez a hitközség reklamáta a miniszteriumban, hogy minden ok és indok nélkül nem hírták meg a decemberi kongresszusra.

Véleményünk szerint sevoit hete egyáltalán nem alkalmas egy ilyen nagyfontosságú ülés megtartására, mert amugy is sok hiatalos ünnep után vagyunk, a kommercialis életben dolgozó delegátusokat az üzleti élet is visszatartja a részvétel-
től és újból teljesen előkészületlennel látszik a gyűlés. Vagy talán éppen erre az érdeklenségre bázizozzák illetékesek a választások lefolytatását?

Rendkívül fontosnak tartanók azt, hogy egy-
két tekintélyes ardeali hitközség — esetleg az oradeai, mint a legnagyobb ortodox közület — azonnal lépjen érintkezésbe a nagyobb, sőt a kisebb hitkö-
zségekkel is, hogy egyöntetű álláspont alakuljon ki, mielőtt még a kongresszus összeülne. Legyen egy bázis, amelyen el lehet indulni. Ne legyen zürzavar és összevisszaság, mert az nem okvetlen jelezárja egy orth. kongresszusnak. Például hozhatnánk fel a budapesti, pozsonyi irodák üléseit.

A sokat vitatott alelnöki kérdést is meg lehetne oldani olyképpen, hogy előbb az elnöki és pala-
mennyi többi tisztviséget töltenék be és akkor az új tisztikar a választásmánnyal együtt döntene az alap-
szabályok olyképpeni módosításáról, hogy két alelnök legyen választható, a mostani hiatalos egy helyett. Különösen fontos az, mert a megneveke-
dett feladatokat képtelen az elnök egymaga ellátni — már koránál is befelegésnél fogva sem — szük-
sége van két fiatalabb felterés alelnökre, akik öt munkájában kellőleg támogassák.

Minden meg lehet és meg kell oldani, békésen, méltóságtelesen, csak kellő előkészítés szükséges és minden irányban tiszta, őnzellen intenciók. Tá-
vol kell álljon minden oldalon az intrika, a taktika, hanem egyesgyedül a nagy cél kell lebegezn mindenki előtt: az ardeali ortodoxia életérés fáját apol-
ni kell, szeretettel, munkával és megértséssel. Főleg most, amikor mindenfelől annyi támadásban van része.

— Az Elyseum füző- és kézimunka-
üzlet május 1-én a str. Ep. Ciorogariu 11.
sz. alá helyezei át szalonját.

Folyó év május 6-án indul Constantából
Haifába a nagy francia oceánjáró a „TEOFIL GAUTIER”
Tartasson fel magának „ZION LLOYD” utján Bucureszil, C. Victoriei 33
helyet még idejében a „ZION LLOYD” vagy pedig megbízottjainál:
Dr. W. Neumann, Cuj, Str. Barthelot 2; Reiter Ernő, Timişoara, Str. Bonnaz 5;
Kirsch, C. radea, Str. Nicolae Iorga 21.
A Zion Lloyd rendez évről a legjobb helyeket szerzi be Önnek a „DACIA”, „REGELE
CAROL I”, „ROMANIA”, „HAR KÁMEL”, „HAR ZION” és „POLONIA” gőzösszékre.
A Zion Lloyd kedvezményes feltételek mellett rendez utazásokat Amerika, Kanada, Argenti-
na, Brazília, Uruguay, Peru, Cuba és a világ minden országába. Utazzon Ön is a „ZION LLOYD”-
dal.

Ma mindenki gyorsan él...

gy gyorsan is használódik el. A létért való küzdelem ma fokozott feladatok elé állítja az emberiséget és ezt a hajszát a szervezet színyli meg. Legelőször is az idegrendszer és az emésztőszervek fárának bele a fokozott tempóba és a legkülönfélébb gyomor-, bél-, máj-, epe- és vese megbetegedések lépnek fel.

A világhírű amerikai Gastro D. az ide-
geken keresztül fejt ki gyógyító hatását, így a betegség okát szünteti meg és ezért a legkitűnőbb eredményeket érnek el vele fenti megbetegedések esetében.

Gastro D. kapható az ország minden gyógyszerárán és drogeriájában, vagy postán megrendelhető 130 lej utánvétel mellett Császár E. gyógyszerárán, Bucuressti, Ca-
lea Victoriei 124.

— FELHÍVÁS AZ ARDEALI ZSIDÓ TANTISÁGHOZ! Az Ardeali Zsidó Arva-
gondozó, mint minden évben, ez idén is meg-
rendezte Lag Beomer napján országos Gyer-
meknap-ját, amelynek sikere érdekében fel-
hívással fordult az ardeali zsidó tantestületek-
hez. A Gyermeknap keretében szokásos mó-
don a tantestületek az iskolák gyermeki előtt ismertették az Arvagondozó neves mun-
káját az elhagyott és árva zsidó gyermekek gondozása körül és felhívta őket, hogy uszon-
napenkiből egy-két lejjel járuljanak hozzá szerencsétlen sorsu gyermekársak gyámoli-
tásához. Az Arvagondozó vezetősége ezúton kéri a tantestületeket, hogy azok a hely-
eken, ahol a gyermeknap Lag-Beomer napján bármilyen oknál fogva nem volt megrende-
zhető, ott az akcióit május hó folyamán a leg-
alkalmasabb napon sziveskedjenek megren-
dezni és a központot arról értesíteni.

— Barmicvoh ünnepély. Schönbrunn Adolf timisoarai nagykereskedőnek, az orth. hitközség alelnökének házában kedves csalá-
di ünnepély zajlott le a legutóbbi szomba-
ton. Jicchok fia lett tizenhárom éves és ez alkalommal a timisoarai vallásos zsidóság színe-jára vett részt a családi ünnepségen. A Barmicvoh kitűnő szónoklatokkal köszön-
tötte a szülőket és a családot, valamint a megjelent vendégeket.

— JÓ CSALÁDBÓL származó 28 éves in-
telligens, zsidó és világi tudományokban jár-
tas vallásos intellektuel fiatalember nősülni szándékozik. Keresi hozzáillő leány ismeretsé-
gét, akinek szülei benősítést részesítenék előnyben. Érdeklődők leveleit kéri kiadóhiva-
talunkba továbbítani „Misleim” jellegre.

— Már Jugoszláviában is. Zágrábból je-
lentik: Kranjska Gora nevű község (Slové-
nia) rendelkezést adott ki vendégek és tá-
borozók elhelyezkedésére vonatkozólag. E-
ben a rendelkezésben a 11. paragrafus oly-
képpen szól, hogy „zsidó szervezetek nem telepedhetnek le a község területén”. A ju-
goszláviai zsidó ifúság, dacára annak, hogy külföldi zsidókat érinti ez a rendelkezés, el-
határozta, hogy mivel eddig Kranjska Gora közelében szokta nyári táborozását felül-
ni, mostantól kezdve ezt megszünteti és többé nem megy a község közelébe táborozni.

— A simleul silvaniei főrabbi szónokla-
ta a pénzhamisítók ellen. — Simleul Silva-
niei, Ehrenreich Salamon, a simleuli zsidó-
ság kiváló főrabbija, legutóbb szombati Pe-
rek-előadás alkalmából kitért arra a szo-
morú eseményre, amely néhány napra az ország érdeklődésének homlokterébe áll-
ította a kis város zsidóságát. Súlyosan elítél-
te a pénzhamisítás ügyébe keveredett embe-
reket, akik szerinte csak látszatra voltak „vallásos” zsidó, mert egy valóban vallá-
sos zsidó nem imádkozhat annyira az aranyporját és nem követi el érte bűn-
öket. A főrabbi szavai mely benyomást kel-
lettek a hallgatóságban.

Ez a TESTSULY fészélyezi és elcsunytja Önt

A súlyos kövérség állandó leserőség okozója. Terje-
delmes pocajti groteszkit teszi megjelölését. Állan-
dóan li van téve barátait tréfáinak. Azonban minde-
jelentéktelen epizód, azon súlyos nehézségek mellett, amelyeket a kövérség a mindennapi életben okoz Önnek. Ha még megemlíti, hogy a kövérségre való haj-
lamosság nemcsak fészélyes, hanem vassúlyos is. békítja, hogy legelőször a kövérség ellen a hely-
metlen teherelt megszabadulni.
Mindezek dacára bizonyos soványító-módszerek nem ajánlatosak. Kerülnie kell a legyengítő étrendet, amely kifosztja a fizikai ellenálló képességet. Ugyancsak kerülendie tall a túlságosan energikus életmód, amelyet statikailag a zsidókat és magukat a zsidó-
teket is megfőmádják. A kövérségre való hajla-
moságot természetes eszközökkel kell kezelni, amelyek támogatják a szervezetet a felesleges zsírok kivá-
lasztásában és eltávolításában. Az amelyet megka-
dályozzák ezét felhasználhatják.
Az URODONAL egyszerűen megfelel annak a célnek, mert nemcsak oxidálja a felesleges zsírokat, hanem fokozza az anyagcsere-folyamatot és így megakadályozza a zsírosodást. Vesse alá magát ezen te-
rapéutikus folyamatok és tapasztalja fogja, hogy fokozatosan visszakapja egykori leges megjelölését és mozgóképességét.
E. Faivre profesor a Poliers-i belgyógyászati klinikán hírneves egyetemi tanára a következőképpen megfogalmazta meg az URODONAL kitűnő hatását: „A kövérségre való hajlamos-
ság esetében kitűnő eredményeket ad az URODONAL. A nitrogén tartalma anyagok eltávolításával megakadályozza a vértolu-
lást és vérpangást, kizárja a hasi vérzés és a máj hasamosabb vérpangása ellen. Oxidálja és elégeti a szervezet túlterhelő és ártalmas zsírokat.”

URODONAL

megakadályozza az időelötti megöregedést

A farmadalmi történelmi-tudományi kara is rendel URODONAL-t.

KAPHATÓ: GYÓGYSZERTÁRAKBAN ÉS DROGERIAKBAN

CHATELAIN KÉSZÍTMÉNY — MEGBIZHATÓ MÁRKA

— A HUMMENEI zsidóság most ünne-
pelte Lengyel Samu ny. iskolaigazgató ház-
aságának 50 éves jubileumát. Lengyel Samu neve és működése nem ismeretlen a lapunk olvasóközönsége előtt sem, mert több ízben volt alkalom megemlékezni áldásos közéleti és pedagógiai tevékenységéről. Igazi vallásos-
sága és egyetemes képzettsége révén a szlo-
venszkői zsidóság legelső vezetői közé tartozik. Aranylakodalmi alkalmával Ehrenreich Ch. L., Homonna közmestert tudós rabbija em-
lékkönyvet adott ki tiszteletére „Chochma Iszlomo” címen. Az emlékkönyvben kitűnő zsidó tudosok tanulmányai jelentek meg. Lengyel Samu igazgató családi jubileumán osz-
tatlanul nyilvánult meg a város zsidóságának szeretete és nagybecsülése a kitűnő pedagó-
gus iránt.

— Fél század óta jól bevezetett fűszer-
üzlet és kocsma-helyiség, beszálló udvarral, istállókkal és megfelelő lakással azonnal kiadó az új Széncsap közepében. — Erte-
kezhetni vagy a Népünk kiadóhivatalánál, vagy a helyszínen, Str. Minelor 35, a tulaj-
donosnál.

— AZ URODONAL előzi és szünteti meg leghatékonyabban a reumatizmust, köszvényt, isiászt, migrént és elhjasodást. Az URODONAL tisztítja meg legbiztosabban hughysávtól a szervezetet.

— Titulescu Leon Blumhoz volt hivata-
los ebédre. — Bucuressti. A Tempo szerint Titulescu volt külügyminiszter ebédre volt hivatalos Párisban Leon Blum miniszterelnök-
höz. Az ebéden Delbos külügyminiszter is megjelent. Titulescu Cap Martinból utazott a francia fővárosba, ahol fontos tárgya-
lásokat folytat. A lap szerint a volt külügy-
miniszter május folyamán Londonba utazik, ahol tárgyalni fog a politikai élet vezetőivel. A hír magánjellegű lévén, még megerősítésre szorul.

Irodáj teendőiben jártas, román, német, héber nyelvet perfektil tudó intelligens, nőtlen, fiatalember, kezdőfizetéssel elhelyezkedést nyerhet a „NÉPUNK” kiadóhivatalánál.

— 1256 zsidó vándorolt Lengyelországból Palesztinába 1937 első negyedében. 1937 első három hónapjában 1256 zsidó vándoroltatott ki Lengyelországból Palesztinába a varsói központi Palesztina-hivatal. 714 kivándorló certifikáttal rendelkezett. A többiek diákok, tanulók, rabbik stb. voltak.

— Halálra ítélték a zsidó házaspár gyilkosát. Ber és Rachel Friedmann janoyi zsidó házaspár gyilkosát, Chavalkat halálra ítélt a bíróság. Az ítélet kihirdetésénél Chavalka így kiáltott fel bírathoz: „Zsidó meggyilkolása nem bün. A hitlerista rezsimben kitüntetést kaptam volna ezért!”

— Harminc litván zsidó el kell hagyja Biro Bidsant. — Kaunas. A „Yiddische Stimme” közli, hogy harminc litvániai zsidó, akik két esztendővel ezelőtt vándoroltak Biro Bidsanba, néhány nappal ezelőtt utasítást kaptak, amelynek értelmében azonnal el kell hagyniuk Oroszország területét. Ez a kiutasítás is a trockista ellenes felfoggással van összefüggésben. A külföldi zsidókat trockista-gyanusoknak tartják és igyeksenek őket eltávolítani az ország területéről. Ezzel kapcsolatban említjük meg, hogy M. Chaw-
kint, aki a biro bidsani zsidó „respubliká-
ban” kommunista vezér volt, eltávolították hivatala éléről, mivel trockistának tartják és mint ilyen, megbizhatatlan.

Az ardeali zsidóság legkedveltebb laialkózó helye Bucuresztiben
KATZ orth. kóser **restaurant**
Bucuressti, str. Carol 32. I. emelet

TEL-AVIV. Az új kormányintézkedés folytán a város területét 4500 dunummal megnagyobbították és ezáltal a Montefiorei negyed is a városhoz került. A jaffai zsidónegyed kérdését még mindig nem oldották meg. — Egykori zsidó frontkatonák és volt legionáriusok nagyszabású unnepek keretében fogadták Patterson ezredet Telavivba való érkezésekor, aki a világháború idején a légő parancsnoka volt. Tel-Aviv városa nevében Rokach polgármester üdvözölte az ezredet. Patterson azt válaszolta, hogy még volna ma a zsidóság palesztinai helyzete, ha a légő annak idején nem ostromlotta volna fel. — Barmit is határozzon a királyi bizottság, az utolsó szót ebben a kérdésben mégis a zsidó nép fogja ki mondani.

Páris. A Havas ügyvétség jelenti Jeruzsálemről, hogy a Jewish Agency executívja az évi április-októberi sedula tizenöt ezer munkás certifikátot kér.

Buenos Aires. Az argentinai Mifal Bizzarokációt Lord Melchet nyitotta meg, azon az országos konferencián, amelyet az argentinai zionisták tartottak meg. A lordot tiszteltelték elnökké és a legválasztottabb Legváncnak Melchet elnököt az argentinai makabbisták érkezteték is.

Konstantinápoly. A török sajtóban az utóbbi időben erős propaganda folyik annak érdekében, hogy a török nyelvet beszélje mindenki az országban. Smyrnában gyűlést tartottak a zsidók és elhatározták, hogy ezután török nyelven fognak beszélni. Az ősi spanyol nyelvet ezáltal elnyomják.

Wien. A revizionisták világhírű vezére, dr. Wolfgang von Weisel súlyosan megbetegedett. Állapota aggodalomra ad okot.

Róma. A jogi filozofia nemzetközi kongresszusán a zsidó prof. G. G. del Weholt, a római egyetem egykori rektorát választották meg elnöké.

Hága. Északhollandia kerületi rabbinátus vezetője Filip Frankot nevezik ki. Az új főrabbi mindössze 26 éves, de eddig is kitűnt tehetséggel, tudásával és ráteremtésével.

London. 75 éves korában a napokban halt meg Rothschild Lipót báró özvegye, Achill Perugiának volt leánya és Triestből származott. 1881-ben vette nőül Rothschild Lipót báró, aki harmadik fia volt Lionel Rothschildnak. Az elhunyt festőként 1875-ben Arthur Sasson vette nőül. A most elhunyt Rothschildnak két fia van, Lionel és Anthony Rothschild.

Jeruzsálem. Afüle mellett még 1931-ben egy viztorony alapjainak építésénél rendkívül érdekes régiségekre bukkantak. Agyagedényekre, amelyek a reneszánsz idők előtti 4000 évesek. Nehány nappal ezelőtt újra ásták és rendkívül érdekes régiségeket találtak. Különböző korszakok edényeit, amelyek az Émek jezret multjából érdekes dokumentumok. Vannak közöttük olyanok, amelyek a paleolitik korból valók, a három bronzkorszakból, a kora vaskorszakból és a római-bizantínus idők. Régi házak romjait is megtalálták, amelyek a különböző korok építési stílusára élénk fényt vetnek. Az ásatásokat dr. E. Sukens professzor vezeti, aki a jeruzsálemi egyetem archeológiai tanára. — Mult év november havában Tulkarem mellett ismeretlen feltételek megölték Isak Kascher kolonistát. Ezzel a gyilkossággal kapcsolatosan most lejáróztatták egy husz esztendő arabit, mert Kfar Vitkin három zsidó munkása felismerie az arabban a gyilkosság tettesét. — A Herzliah kolónián éjnek idején leggett a színház épülete. A kar több mint 5000 angol font. — Dr. J. L. Baruch ismert zsidó tudós és írő ellen egy transjordániai arab feljelentést tett, melyben azt állítja, hogy megvilkollta testvérét, aki nála alkalmazásban volt. A nyomozás kiderítette, hogy a feljelentő arabnak egyáltalán nincs és nem is volt soha testvére és Baruch drónál semmiféle arab alkalmazott nem volt sohasem. Jaffában sok arab házbán tartottak ezzel kapcsolatban házkutatást és a vizsgálatot erővelesen folytatják. — A kőnyelvi hegyek között egy rendőrpátról egy ismeretlen ember hulláját találták, akinek súlyos sebek borították fejét, amelyet valamilyen szerszámokkal okoztak. Az agnoszkálás folyamathán van, úgy vélik, hogy egy zsidóról van szó. A nyomozás folyamathán van.

Varsó. A Zsidó Világkongresszus hívei között felmerült a terv, amelynek értelmében a lengyel zsidóság egy nagy általános zsidó kongresszust hívjon egybe, amely valamennyi felmerült problémát megvitátják majd. Ennek a kongresszusnak megtartására rövidesen sor kerül. A szervezési bizottságot is összehívították már. Körülbelül június közepén fogják megtartani.

— „A zsidók történelmi joga Palesztínára fenn kell maradjon.” — London. A „Times”-ban Vyvian Adams konzervatív képviselő válaszol Lord Lamington-nak, aki nemrégiben azt tanácsolta cikkében, hogy Palesztina helyett keressenek más területet a zsidó letelepülésre. Adams kijelenti cikke elején, hogy a palesztinai nyugtalanságot néhány nap alatt le lehetett volna törni, ha olyan határozottsággal léptek volna fel a hatóságok, ahogy az angol impérium más részén szoktak. Amiért ezt a kormány elmulasztotta, még nem ok arra, hogy a zsidóság történelmi jogairól, Palesztinát illetőleg, lemondjanak a zsidók. Csak Palesztina ad morális alapot arra, hogy a zsidóság új államot létesítsen. Ez az ország nem menekülési helye a zsidóságnak. Lehetséges, — írja Vyvian Adams, — hogy nem minden kívándorolni akaró zsidó tud letelepedni Palesztinában, de nem tagadható le, hogy sokan akarnak közülök Palesztinába letelepedni. Lord Lamington azt tanácsolja, hogy keressenek más területet, ahol letelepedhessenek. Nagy közönetre kötelezzék a zsidókat, ha más területen is elősegítenék letelepülésüket, de ez nem jelenti azt, hogy lemondhatnának azokról a történelmi jogokról, amelyek Palesztinához fűzik őket és amelynek alapja az a történelmi jog, amelyre joggal hivatkoznak. Ezzel fejezi be a konzervatív képviselő érdekes cikkét, a legnagyobb és legtekintélyesebb angol napilapban.

— **A madagaszkari expedíció.** — Varsó. „Népünk” is megemlékezett arról, hogy expedíció készül Lengyelországból Madagaszkarra, hogy ott a zsidók letelepedési lehetőségét tanulmányozzák. Az expedíció — legújabb jelentések szerint — a napokban már el is indul és felévig lesz Madagaszkarszigetén. Az expedícióban résztvevőket a lengyel kormány a francia kormányval együtt jelölte ki. Az egyik az ismert lengyel világturizta: B. Lepezczyk őrnagy, aki számos könyvet is írt, a másik Salomon Dyk, aki ismert agronom és a németországi menekültek ügyét is intéző már, végül a harmadik a lengyelországi Jeas (A Hias ottani expozitúrája) vezetője Leon Alter, aki a térer kiváló szakember. Mindhármán mint magánszemélyek vesznek részt az expedícióban, mert a zsidó szervezetek hivatalos kiküldésről tudni sem akartak.

— **Kampóskereszt Londonban.** Londonból jelentik: Egy londonmelléti golfklub pázsitjára egy hatalmas kampóskeresztet építettek bele. A mezőn rengeteg kampóskereszt rőpcédulát találtak. Egy zsidó vezetés alatt álló klubról van szó, amelynek tagjai nagyrészt zsidók. A rendőrség megindította a nyomozást a tettesek kézrekerítése végett.

Szerkesztői üzenet

Több mizrahi delegátus hozzánt infézett megkeresésre közöljük, hogy a Mizrachi ország-részi szervezetek delegátusokat nem választottak az Ardeali Zsidó Nemzeti Szövetség oradeai konferenciájára. A Mizrachi ország-részi szervezete és a Brit Hanour Hamizrachi országos vezetősége együttes gyűlést tartottak, amelyen kimondották, hogy a Mizrachi nem vesz részt a konferencián. Amennyiben mizrachista országos delegátus mégis részt venne a konferencián, úgy semmiesetre sem képviseli a szervezetet, legfeljebb mint magánember vehet azon részt annál is inkább, mivel a delegátusokat a Zs. N. Sz. vezetősége jelölte ki. A Mizrachi egyidejűleg ismét leszögezte az együttes gyűlésen azt az álláspontját, hogy mindaddig, amíg a Mizrachi kiadásai és az ifjúsági igények kielégítést nem nyernek, a Szövetségből kilépnek tekintik magát és a továbbiakban is megmondás tárgyává teszi, hogy a közös alapi és sékeli munkán kívül, közös szervezete legyen-e a Zs. N. Szövetségben tömörült többi zionista pártokkal.

STALIN NAGYSZABASU TERVE.

Miért küldi el a nagy szovjet vezéréket az élők világból Stalin?
Nagyon egyszerű. Mivel szerinte az egész világ bolsevizálta van, átküldi őket a másolásra, hogy ott szerezzék meg a szovjeteit.

MIERT A KANTON RENDSZER?

Mond mi az, hogy kantonrendszer — kérdi a galicai kisparóiban az egyik hírsorsos?
Nagyon egyszerű — válaszolja a másik. Azt jelenti, hogy jeder kanton ross er vill.

ABESSZIN ÜZLET.

Egy szalócs vásárolni jön fel vidékéről a nagykereskedőhöz. Mikor összeállítják a számlát, megkérdezi:
— Wie mild es gezahl?
— Abesszin-Geschäft! — hangzik a nagykereskedő válasza, mire a falusi szalócs megkérdezi:
— Wieheist Abesszin-Geschäft?
— Rasch Kassa.

AZ ÖSSZTÉVEZTÉS ELŐNYE ÉS HATRÁNYA.

Reb Eliezer meséli a kőbékézi asztalnál:
Borzasztó sok bajom van az ikeröccsimmal. Ugy hasonlítotunk egymáshoz, hogy az édes mamánk is összetévesztett bennünket. Ebből aztán sok kalamitás származott.
— Például?
— Például az öccsem egyszer hozzátűgött a tanítóhoz egy fintaarlot és engem csaptak ki az iskolából.
— Aztán?
— Később egyszer összeverekedett az utcán és engem csuktak be két hétre.
— Aztán?
— Aztán udvaroltam egy szép leánynak és ő ment vele az oltár elé.
— Na ez aztán?
— Aztán szörnyen megbosszultam magam rajta.
— Hogyan?
— Meghallam és őt temették el.

EGY EINSTEIN ANEKDOTA.

Einsteinnek, a kiváló tudósnak van egy öreg szolgálója, aki szükség esetén a titkári teendőket is ellátja. Egy napon egy újságot jelentkeztet Einstein lakásán, aki tudja azt, hogy a nagy tudóstól interjú kicsikarni majdnem lehetetlen, egy kérdőívet hozott kitöltés végett. A szolgáló bevitte a kérdőívet Einsteinnak, aki így szólt:
— Nagyon sok dolgom van, töltöd ki helyettem. A szolgáló válasza a következő három kérdésre:
1. Mit csinál reggel, amikor felkel?
2. Mikor szokott sétálni menni?
3. Mit csinál délelőtt 11 és 12 óra között?
Einstein másnap megadta egy londoni újságból, hogy reggel, amikor felkel cipőt pucol, sétálni csak vasárnap meg és 11 és 12 óra között többnyire krumplit szokott hámozni.

A JOÉTVÁGYU RABBI.

Egy híres és tudós rabbi nagy ügyenc volt. Egy jó ebédet nem adott oda a világ minden kincséért. Egyszer meg is kérlelte tőle egyik híve:
— Hogy lehet az rabbi, hogy nagy tudós és nagy gondolkodó léteire olyasmikkal is törődsz, mint a jó enés?
— Hát mit gondolsz, — szól a rabbi, — a jó ételek csak a buláknak valók?

NOMEN EST OMEN.

Bécsben igen népszerű orvosprofesszorok dr. Schick és dr. Halban. Kettejük közül dr. Halban a komorabb.
Egy hölgy, aki mindkettőnek paciensé, a minap így nyilatkozott:
— Wenn ich zu Halban geh, zieh ich mich Halban-an.
Schick an und wenn ich zu Schick geh, zieh ich mich Halban-an.

A GYASZJELENTÉS.

Egik napilap kiadóhatalába beállított a napokban egy bánatos ur és gyászjelentést akart leadni, a felesége halt meg.
Mibe kerül egy ilyen gyászjelentés? — kérdezte.
— Egy ilyen kési, mondta a kiadóhatali tisztviselő — ezt nem is érdemes leadni. Mutatok itt önnek egy szép nagy gyászjelentést, tessék megnézni, ez direkt nevel.

TIPOGRAFIA SONNENFELD ORADEA.

NEPUNK

Főszerkesztő: Wasserstrom Sándor

ZSIDÓ HETILAP

Felelős szerkesztő: Leitner Zoltán

Szükséges-e a nemzeti munkavédelem?

a „Népünk” számára írta: Dr. W. FILDERMAN a Legfelsőbb Zsidó Tanács és UER elnöke

A nemzeti munka elsőbbségét követei az ország többségi nemzete. Igazuk van. Joguk van hozzá. Nekünk zsidóknak azonban az a megjelzésünk erre, hogy bizonyos irányban már csaknem teljesen meg is valósult ez, hogy totálisan román kézben legyen a nemzeti munka. Gondolunk elsősorban a közhatalokra, ahol már nemzeti kisebbségekhez tartozók egyáltalán nincsenek. Meg kell azt valljuk, hogy az élet minden megújulásában, a legutóbbi tízennyele esztendőben bámulatos előrelépést tettek a románok és mindenhol dominánssá lett szerepük. Az, hogy a kereskedelem és iparban még nem érték el azt, amit reméltek, ott is folyton előrelendülnek, de a fejlődés irányát nem lehet egyik napról a másikra megváltoztatni és ez az elmulasztás nem lehet hekek alatt lelyhezozni, mert ha ezt megtennék, akkor gazdasági káosz lenne az eredmény. Egyes neo-nacionalisták abszolút numerus nullus követelnek, viszont a „mérőskeltek” numerus proporcionálit akarnak bevezetni. Ha ezt vi-

tt állampolgári jogaink. Hiszen akkor egy-néhány szakma kivételével mindenütt meg volt a munkához való jogunk, viszont most, ki akarnának dobni bennünket minden egyes szakmából, kiétele nélkül.
A kormányhoz adatokkal felszerelt memorandumot nyújtottunk át, amelyről még a jobboldali sajtó is elismeri, hogy alaposan megvilágítja azt az alaptörvényt, amely kodifikálta minden egyes poláárnak egyenlő jogait, az állam határain belül. Nem lehet ezt a tervezett törvényt másképen megoldani, csak ha az ország alapvető alkotmányjogi törvényét előbb megváltoztatják.

Tudnunk van, hogy Románia lakossága sem kizárólag románokból áll, hanem vannak kisebbségi népei. De vajjon nem-e élnek Belgiumban vallong és flamandok? Vajjon Spáje nem-e terdők össze olaszokból, németekből és franciákból? Vagy talán az Egyesült Államok egyhármada, körülbelül 40 millió ember nem-e idegen fajú és nem angol-szász származású? S ezekben az államokban még sincsen a nemzeti munkavédelemnek ilyen törvénye, hanem minden embernek joga van a munkához. Sőt, épen ez a munkához való korlátlan jog az az összekötő szoros kapocs, amely az ott élő embereket összefogja. Ezek az államok semmilyen formában nem ismerik a „polgárháború” fogalmát, viszont irózatol polgárháborúk voltak és részben van Portugáliában, Németországban és Spanyolországban, holott ezekben az államokban nincsenek kisebbségi problémák. Konklúzió: csakis az emberi jogok egyenlősége adhat az országnak biztos alapot, viszont ahol ezeket kétségbevonják, ott bekövetkezik a nyugtalan állapot, amely tönkre is tehet egy országot.

Vegyük tudomásul az arra illetékesek, hogy sohasem lehetett mesterségesen kitenyészteni ipart és kereskedelmet. Ha meztlennek azt, hogy mesterségesen uton iyekezzének az ugynevezett zsidó ipart és kereskedelmet „nemzetesíteni”, akkor ez semmiesetre sem lehetne hasznos és egészséges az országra nézve. A zsidó rátermettsége, kezdeményező erő, szolid és hazafias felfogása, munkaképe és szorgalom valóban nagy ipart és kereskedelmet teremtett meg az országban és kétségtelen az is, hogy bőven van még tere ezen a gazdasági téren a románias kezdeményező erejének és munkaképeinek is. De nem a meglévő vállalkozások terhére és azok megnyomorításául, hanem azok mellett lehet helyet szorítani az egészséges, szabad verseny keretein belül, az autotthon lakosság orsz predesztinált részének is.

Statistikai adatokkal bizonyítjuk, hogy sok-sok ezer iparos és kereskedő mindenkor munkalelkesen adott és ad a nem-zsidó dolgozóknak is és bizonyítani tudjuk, hogy a zsidó munkaképe sazezeresnyi munkalelkeset biztosított eddig is a nem-zsidó dolgozóknak. Jelen helyzetben a nemzeti munka előbbségének biztósítását mérskelt, de egyuttal határozott és katekon törvényes eszközökkel.

ben nem morális. Nem csupán mi mondjuk ezt, hanem az összes józan lényezők is, a gazdasági téren járatos nem-zsidó sajtó és minden gazdasági faktor, aki ismeri azt a területet, amelybe országos kézzel nyulna bele egy ilyen törvény, amennyiben azt sikerülne keresztülvieszozni. Nekünk zsidóknak minden erővel azon kell lennünk, hogy ez a reánk, de épen úgy az ország összeségére reudkiül káros javaslat ne valósuljon meg, mert rettentő tragédia magától hordaná magában az egész ország számára, amit legkevesébb mi akarhatunk, akik mindenkor hűséges polgárai voltunk és vagyunk Romániának.

Koc ezredes nemzeti egységpártja nem tűr meg zsidó sorokban

Varsó. — A nemzeti egység pártja, amelynek élnöke Koc ezredes, ülést tartott. A gyűlésen Koc ezredes, a párt titkára nyilatkozott az új szervezésről. Ez alkalommal a zsidókérdésről is megemlékezett. Azt mondta, hogy minden kinevezésnek ellene van, de ez nem jelenti azt, mintha nem kellene szervesen megoldani a zsidókérdést. Lényeg az, hogy az új pártnak épen úgy nem lehetnek zsidó tagjai, ahogy a zionista pártban nem vesznek fel lengyeleket. A „zsidó” szó nemzetiséget jelent. Egy lengyel, akár kereszténynek, akár mohamedánnak, akár másnak valja magát, lengyelnek tekintjük. Ezek tagjai lehetnek pártunknak, de csakis lengyeleket veszünk fel pártunkba. Nem lehet zsidó a párt tagja, még ha lengyelnek is vallja magát. Még azok a zsidók sem lehetnek tagjai a pártnak, akik a lengyel függetlenségéért harcban is résztvettek. A zsidókérdést csak emigrációval lehet megoldani.

Pop Valér miniszter szilárdan kitart a nemzeti munkavédelmi törvény megvalósítása mellett

Bucuresti. — A nemzeti munkavédelmi törvényvel kapcsolatos igazalmak nem ülték el még, csak a román ünnepek miatt időleges szünetad volt. Pop Valér most egy nyilatkozattal, amelyben a Neamul Románesc-nek tett, újból élére állította a kérdést, mert ebből az éről ki, hogy Pop Valér kereskedelmi és ipari miniszter a kérdést minden erővel meg akarja oldani az eredeti intenció szellemében. A lapnak tett nyilatkozata a következő:

— A román nemzeti munka előterbelgyezésének biztosítása előfeltétel a románok számára és elenzelhetetlen előfeltétele a rendnek és az egyuttalok kisebbségi nemzetiségekkel való egyuttelésnek. Nem lehet a románokkal szemben saját országukban „numerus nullus”-t alkalmazni a nemzetgazdaság bizonyos terén. Amint. Arik ellenzik a nemzeti munka előterbelgyezésének mérskelt és megfontolt megvalósítását, az közegetett uton radikális és szélsőséges érdekeket szolgál. A kormány meg fogja oldani a nemzeti munka előbbségének biztosítását mérskelt, de egyuttal határozott és katekon törvényes eszközökkel.

Dr. W. FILDERMAN a Legfelsőbb Zsidó Tanács és UER elnöke